

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
September 11, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 11, 1996

Nr. 177

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Rinkimams artėjant

Konservatoriai: atmetama bet kokia galimybė bendrauti su LDDP

Vilnius, rugsėjo 7 d. (AGEP) — Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) patvirtino savo kandidatų ir Seimo narių sąrašą. Jame — 120 pavarčių. Sąrašas buvo patvirtintas Tėvynės sąjungos konferencijoje, kuri šį rytą vyko Vilniuje. Kartu buvo patvirtinta galutinė konservatorių rinkimų programa „Lietuvos sėkmė“ redakcija.

Pirmieji penki Tėvynės sąjungos nariai yra: prof. Vytautas Landsbergis, sąjungos pirmininkas, Seimo narys, habilituotas daktaras; Elvyra Kunėvičiūtė, Seimo n., finansistė, socialinių mokslų daktarė; Gediminas Vagnorius, Seimo n., ekonomistas, social. mokslų daktaras, TS (LK) valdybos pirmininkas; Arvydas Vidiūnas, kalbininkas, Vilniaus universiteto dėstytojas ir Andrius Kubilius, Seimo n., fizikas.

Konservatoriai kels 66 kandidatų viennamandėse apygardose. Tarp jų yra ir akademikas Raimundas Rajekas, kuris neįeina į TS (LK) kandidatų daugiamandėse apygardose. Vieni kiti viennamandėse apygardose, keliami kandidatai yra ir TS (LK) sąrašas.

Spaudos konferencijoje šį rytą G. Vagnorius sakė, kad Tėvynės sąjungos sąrašas buvo formuojamas jau nuo praėjusios žiemos. Tuomet buvo apklausti

partijos vietiniai skyriai, kurie pateikė savo siūlymus dėl galimų kandidatų ir buvo suformuotas pirminis sąrašas. Vėliau TS (LK) surengė sociologines apklausas, kurių metu aiškinosi paprastų rinkėjų požiūrį į galimus kandidatus. Apibendrinus apklausų rezultatus, išklaukus partijos valdybos bei Seimo narių, įeinančių į Tėvynės sąjungos frakciją, nuomonę, buvo sudarytas tas sąrašas, kuris buvo pateiktas tvirtinti TS (LK) konferencijos delegatams.

Spaudos konferencijoje taip pat dalyvavo V. Landsbergis dar kartą patvirtino konservatorių nuostatą, kad jeigu TS (LK) gaus pakankamai vietų naujajame Seime, ji premjeru siūlys Gediminą Vagnorių. Tačiau konservatorių vadas atsisakė įvardyti galimus kandidatus į kitus postus vyriausybėje. G. Vagnorius tvirtino, kad konservatoriai laimėjus rinkimus, V. Landsbergis galėtų tapti Seimo pirmininku.

Konservatoriai pareiškė, kad jie pasiryžę bendradarbiauti su visomis partijomis, kurių atstovai pateks į Seimą. „Tačiau griežtai atmetama galimybė turėti kokius nors kontaktus su LDDP ir jos satelinėmis partijomis“, sakė V. Landsbergis.

Č. Juršėnas: LDDP suvažiavimas buvo dalykiškesnis nei kitų partijų

Vilnius, rugsėjo 8 d. (AGEP) — Valdantiosios Lietuvos Demokratinės darbo partijos (LDDP) vadovai šį rytą patvirtino šios partijos suvažiavimą pavadinę „labai konstruktyviu“. Šiandien spaudos konferencijoje LDDP ir Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas pareiškė, kad jam susidarė įspūdis, jog jo vadovaujamos partijos suvažiavimas buvo kur kas dalykiškesnis nei kitų partijų renginiai.

Č. Juršėnas sakė, kad LDDP suvažiavimas atliko visus prieš-

rinkiminius uždavinius, su-tvarkė visus iškilusius klausimus. „Patvirtinta partijos rinkimų programa, pritarė rinkimų sąrašui, priimti keli kreipimai“, vadinio LDDP vadovas. Jis sakė, kad galutinis LDDP kandidatų ir Seimo narių sąrašas nebuvo suvažiavimo patvirtintas dėl „paliktos galimybės partijos prezidiumui ką nors keisti, jeigu tam atsirastų prie-žastys“. Tarp tokių priežasčių buvo įvardytas laiko stoka klausimais, kadangi kai kurie kandidatai gali tiesiog nespėti sutvarkyti visų dokumentų. Tačiau Č. Juršėnas nemanė, kad pasikeis sąrašo pirmasis trisdešimtukas, nes jame esantys kandidatai jau sutvarkė visus reikiamus dokumentus.

LDDP pirmieji penki sąrašo yra: Česlovas Juršėnas — žurnalistas, Seimo ir LDDP pirmininkas; Laurynas Mindaugas Stankevičius — ekonomistas finansininkas, Lietuvos ministras pirmininkas; Vytautas Eišnoras — agronomas ekonomistas, Žemės ūkio ministras, Seimo narys; Sigita Burbiene — ekonomistė, Seimo narė ir Povilas Gylys, ekonomistas, habilituotas mokslų daktaras, profesorius, Užsienio reikalų ministras, Seimo narys.

Tikimasi, kad LDDP savo pareikštinius dokumentus Vyriausijai rinkimų komisijai įteiks ketvirtadienį.

LDDP pirmininko pirmasis pavaduotojas Justinas Karosas spaudos konferencijoje pažymėjo, kad valdančiąją partijai vien užstatui už kandidatus sumokė-

Lietuvos Socialistų partijos pirmininkas Albinas Viočas po rugpjūčio 31 d. įvykusio partijos tarybos posėdžio pareiškė, kad Lietuvos prezidentas ne tik blogai valdo valstybę, bet yra artėjama prie to, kad prieš jį būtų pradėtas apkalbos procesas. To yra nusipelnę ir Seimo opozicijos vadovai Vytautas Landsbergis bei buvęs premjeras Gediminas Vagnorius. Tame posėdyje buvo patvirtintas 35 socialistų kandidatų į Seimą sąrašas.

Nuotr. (iš kairės): Mindaugas Stankevičius, Albinas Viočas ir M. Bugakovas ragino Lietuvos darbo žmones vienytis.

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS INTERFAX, ITAR-TASS, BelpaPAN žinių agentūrų pranešimais)

Irako konfliktas

Bagdadas. Tūkstančiai pabėgėlių traukiasi iš šiaurės Irako, kur tęsiasi dviejų priešiškų kurdų grupuočių kovos. Viena iš kovojančių grupuočių, remiama oficialiojo Bagdado, savaitgalį užėmė dar du miestus, atstumdama savo priešininką prie sienos su Iranu. Aukšti JAV pareigūnai perspėjo Irako vyriausybę, jog jai teks „brangiai sumokėti“, jei ši vėl nuspręstų tiesiogiai įsikišti į konfliktą. Tačiau kol kas nėra duomenų, kad Irako ginkluotosios pajėgos tiesiogiai dalyvautų mušiuose. Tuo tarpu viena iš kariaujančių grupių, Kurdistano Patriotų sąjunga, pareiškė, jog Irako kariuomenė ir toliau padeda jų priešininkams užiminti miestus šiaurės Irake. Kurdistano Patriotų sąjungos vadovai paragina tarptautinę bendruomenę įsikišti ir nutraukti „Sad-dam Hussein agresiją“ prieš kurdus. Jungtinių Valstijų gynybos sekretorius William Perry dabar vykstantis mušius įvertino kaip pilietinį karą, i kurį Jungtinės Valstijos kiš-tis nederėtų.

Vašingtonas. Saddam Hussein kariuomenės puolimas šiaurės Irake sužlugdė eilinę

JAV Centrinės žvalgybos valdybos (CIA) operaciją, kurios tikslas buvo — nuversti Irako diktatorių, pranešė dienraštis „The New York Times“.

Laikraštis, cituodamas aukštus JAV vyriausybės pareigūnus, pranešė, jog keli CIA agentai koordinavo operaciją šiaurės Irake, tačiau buvo priversti pasitraukti, kai Irako kariuomenė pradėjo lrbil miesto šturmą. Amerikos operacija buvo vykdoma slapta prezidento Bill Clinton įsakymu.

Slaptos Baltarusijos-Rusijos derybos

Maskva. Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka ir Rusijos saugumo patarėjas Aleksandr Lebed bei gynybos ministras Igor Rodionov šį rytą patvirtino, kad Rusijos kariuomenė iš Baltarusijos reikal-ingas papildomas planavimas.

Lietuva neatsisakys NATO narystės dėl „Baltijos veiksmų plano“

Vilnius, rugsėjo 6 d. (Elta) — Lietuvai priimtinos „Baltijos veiksmų plano“ idėjos, tačiau šis dokumentas, kaip ir kiti planai, negali tapti alternatyva narystės Europos ir transatlantinės saugumo organizacijose. Taip rugsėjo 5 d. Spaudos konferencijoje užsienio reikalų ministras Povilas Gylys apibūdino Lietuvos diplomatus pasiekusį JAV Valstybės departamentu parengtą planą, nustatantį JAV strategiją padedant Baltijos valstybėms įsijungti į Vakarų struktūras.

Su „Baltijos veiksmų planu“ buvo supažindinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasadoriai. Ti prireiks apie 60,000 litų. Todėl, pasak jo, labai aktualus LDDP suvažiavimo kreipimasis dėl LDDP rinkiminio fondo kaupimo. Vien šį rytą įvykusio suvažiavimo metu jo delegatai partijos rinkiminėms reikmėms paaukojo apie 10,000 litų.

Vašingtone. Jame pabrėžiama, kad JAV remia Baltijos valstybių pastangas atitikti nustatytus kriterijus narystės NATO bei sieks užtikrinti visų šalių, kurios netaps Alijanso naremis, saugumą ir stabilumą.

Plane taip pat nurodoma, kad yra ruošiami ir kitų metų pradžioje planuojama pasirašyti Baltijos valstybių ir JAV bendradarbiavimo chartija.

URM vadovas P. Gylys teigia esąs susidomėjęs buvusio Švedijos ministro pirmininko, JTO specialiojo atstovo buvusioje Jugoslavijoje Carl Bildt siūlymu pradėti glaudesnę šiaurės Europos ir Baltijos valstybių gynybos struktūrų bendradarbiavimą. Tačiau Lietuvos pareigūnas mano, kad toks pareikšimas „kertasi“ su šiaurės šalių ministrų susitikimo teiginiais, esą šis regionas negalės užtikrinti Baltijos valstybių saugumo.

Lietuvos — Latvijos derybos Nicoje

Nica, rugsėjo 9 d. (AGEP) — Pirmadienį nedideliame žvejų kaimelyje Nicoje, esančiame nuo sienos per 30 km į Latvijos pusę, prasidėjo Lietuvos ir Latvijos delegacijų, kurioms vadovauja šalių ministrai pirmininkai Mindaugas Stankevičius ir Andris Skelė, derybos valstybinės jūrų sienos nustatymo ir kitais klausimais. Derybose taip pat dalyvavo abiejų šalių derybų dėl valstybinės sienos vadovai — Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Rimantas Šidlauskas ir Latvijos užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretorius Maris Riekstinsis.

Tai jau trečiasis delegacijų derybose dėl valstybės sienos susitikimas po kovo ir rugpjūčio etapų. Kaip informavo vyriausybės atstovas spaudai Vilius Kavaliauskas, susitikimo pradžioje premjeras A. Skelė sakė, kad, deja, delegacijų pateikti siūlymai taip smarkiai skiriasi, kad prireiktų skubių derybų dalyvaujant vyriausybės vadovams. Be abejonės, tokį operatyvumą spartina Latvijos parlamento ketinimas kuo greičiau ratifikuoti susitarimus su užsienio bendrovėmis OPAB ir AMOCO, ieškančiomis gyny-tinoje zonoje naftos telkinių.

Pasak M. Riekstinsio, delegacijos yra pasiekusios kelių esminių sprendimų — ypač nustatant teritorinių vandens liniją. Be to, susitarta naudotis 1982 metų Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija ir tarptautine jūrų sienų nustatymo praktika.

Deja, pagrindiniai nesutarimai kyla dėl ekonominės zonos ribos. Lietuvos delegacijos nuomone, Baltijos jūros regiono sienų atbribojimą itakoja geografinės aplinkybės, t.y. kranto linija. Kaip teigiama Lietuvos delegacijos pateiktame oficialiame siūlyme, krantas, esantis už paskutiniojo Lietuvos Respublikos teritorijos sausumos taško Kuršių nerijoje, ir kran-

tas už Akmens Rago įtakoja sienų atbribojimą taip, kaip nurodė Tarptautinis teisingumo teismas panašioje šiaurės jūros byloje, pripažindamas, kad dažnai sienų tarp dviejų valstybių nustatymo praktikoje atsižvelgiama į trečios valstybės (šiuo atveju Rusijos ar Švedijos) krantą.

Kita problema — Kuršių nerijos nepripažinimas Lietuvos kranto linija, kaip dabar teigia Latvijos ekspertai. Nors balandžio 22-23 d. vykusiu dviašaliu derybų protokole Latvijos delegacija tokią sieną pripažino, tačiau pastaraisiais mėnesiais latviai atsisakė šio pripažinimo, dėl to derybos atsidūrė kėblioje padėtyje.

Praėjusią savaitę pateiktuose naujausiuose siūlymuose Lietuvos delegacija išdėdino elementarias tiesas, kad Kuršių nerija susiformavo dar 5-ajame amžiuje prieš Kristų, kad šiuo metu Kuršių nerijoje yra apie 3,000 nuolatinių gyventojų, kad vidutinis gyventojų tankumas — 32 žmonės vienam kilometrui, primenama, kad Latvijos gyventojų tankis — 42 gyv./kv. km, o Lietuvoje — 58 gyv./kv. kilometrai.

Derybų dėl sienos delegacijos vadovas R. Šidlauskas kategoriškai pabrėžė, kad dėl Neringos, kaip Lietuvos kranto linijos, nebūs deramasi, kad Lietuvos vidaus vandens kontūrai sienų klausimui įtakos neturi, ir Neringos kranto pripažinimas negali būti priimamas kaip derybų kompromisas.

Lietuva, pasak R. Šidlausko, sutikdama su lygiu atstumu metodu ekonominei zonai ir povandeninei žemyno ribai nustatyti, mano, kad galima būtų bendrai įvertinti Lietuvos ir Latvijos pasirašytus 1927 m. Finalinį aktą ir 1993 metų Biržų sutartį. Juo labiau, kad pagal tarptautinę teisę, valstybių praktiką ir Tarptautinio teisingumo teismo sprendimus, lygių atstumų metodai nėra pri-valomi.

Akredituotas Lietuvos karo atašė JAV

Vašingtonas, rugsėjo 7 d. (Ambasados spaudos sk.) — JAV Gynybos departamente rugsėjo 4 d. įvyko oficiali Lietuvos Respublikos karo atašė Jungtinės Amerikos Valstijose majoro Valdemaro Sarapino akreditacijos ceremonija. Jos metu JAV kariuomenės Protokolo tarnybos vadovas pulkininkas John A. Almborg įteikė mjr. V. Sarapinui specialų pažymėjimą bei kitus dokumentus, patvirtinančius jo karinį atstovavimą savo šaliai bei jo kaip Lietuvos Respublikos vyriausybės atstovo ypatingas teises ir privilegijas. Ceremonijos metu Lietuvos karo atašė padėjo Pentagono vadovams už JAV teikiamą karinę pagalbą Lietuvai, pasidžiaugė brandžiu abiejų valstybių bendradarbiavimu Baltijos taikos palaikymo bataliono kūrimo, oro erdvės kontrolės, gynybos resursų vadybos bei kitų projektų bei iniciatyvų įgyvendinimo srityje.

Lietuva yra 77-oji valstybė, akreditavusi savo karo atašė Jungtinės Amerikos Valstijose

— Prezidentas Algirdas Brazauskas interviu Lietuvos radiui pakvietė užsienio lietuvius paremti Lietuvos siekį įstoti į NATO.

Po oficialiosios dalies įvyko Lietuvos karo atašė susitikimai su JAV Armijos departamentu vadovais. Pokalbių metu mjr. V. Sarapinui specialų pažymėjimą bei kitus dokumentus, patvirtinančius jo karinį atstovavimą savo šaliai bei jo kaip Lietuvos Respublikos vyriausybės atstovo ypatingas teises ir privilegijas. Ceremonijos metu Lietuvos karo atašė padėjo Pentagono vadovams už JAV teikiamą karinę pagalbą Lietuvai, pasidžiaugė brandžiu abiejų valstybių bendradarbiavimu Baltijos taikos palaikymo bataliono kūrimo, oro erdvės kontrolės, gynybos resursų vadybos bei kitų projektų bei iniciatyvų įgyvendinimo srityje.

Šį mėnesį mjr. V. Sarapinas bus akredituotas ir kaip Lietuvos Respublikos gynybos jūrų ir oro pajėgų atašė Jungtinės Amerikos Valstijose.

KALENDORIUS

Rugsėjo 11 d.: Protas, Hiacin-tas Sungailė, Gražuolis. 1960 m. Čikagoje mirė geografas, visuomenininkas Kazys Pakštas.

Rugsėjo 12 d.: Gvidas, Sirvydas, Ovidijus, Diemedis, Mat-minė. 1934 m. Genevoje pasirašyta Baltijos valstybių Santarvė.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

AŽUOLO MOKYKLOS ŽINIŲ PRITAIKYMAS VIENETO VEIKLOJE

1995 metų vasarą Los Angeles „Rambyno“ stovyklavietėje pirmas keturias dienas vykdė berniukų pastovyklės viršininko pareigas, o po to – viršininko padėjėjo pareigas.

Kad būtų galima kalbėti apie „Ažuolo“ mokyklos žinių pritaikymą „Rambyno“ stovyklavietėje, pirmiausia reikia apibūdinti didžiausią man „A.M.“ išpūdį. „Ažuolo“ mokykla paliko daug išpūdžių, bet svarbiausia buvo skiltis. Mokyklos programa buvo suorganizuota aplink skiltį. Jei mes, kaip vadovai, galime sugyventi su visais kitais vadovais vienoje skiltyje, tai mes geriau galime sugyventi ir vadovauti mūsų vienetais. Taip, mūsų „Vežių“ skiltyje buvo problemų tarp skilties narių – vieni bandė kuo mažiau atlikti, o kiti bandė labai daug atlikti. Po visko – „Vežių“ skiltis išliko ir jos kursantai daug ko išmoko.

I Los Angeles LSS „Rambyno“ stovyklavietėje atvykau anksti rytą, kad būčiau pirmas iš Brolių, nes pirmas dienas turėjau berniukų pastovyklės viršininko pareigas. Po pirmos valandos pradėjo rinktis jaunieji skautai ir jų tėvai. Kiti berniukų pastovyklės vadovai ne atvyko iki vakarienės, tai patys su stovyklautojais pastatė palapines ir pradėjo kurti pastovyklę. Pirmą dieną buvo svarbu įsigyti stovyklautojų pagarbą ir pasitikėjimą. Tai buvo didžiausias man darbas. Turėjau tapti visų berniukų geriausiu draugu. Bet patyriau, kad šis procesas trunka beveik dvi dienas. Pirmas tris dienas, valgio metu, per pasikalbėjimus, užsiėmimų metu, kai per laisvalaikį praleidau su stovyklautojais. Taip pat reikėjo kiekvieną vaiką ir vadovą įvesti į programą, kad nesijautų nutolę nuo visų kitų.

Bendrai, viskas gerai vyko, bet turėjau ir klasikinių problemų. Viena problema atsitiko pirmą dieną su skyrimais kas į kokią palapinę eis ir kuriai skiliai priklausys. Tai beveik sukelė didžiausias pėstynės. Bet aš neleidau jiems rinktis grupes. Padariau skiltis, kaip brolis Vytenis Vilkas rekomendavo. Skiltis rinkau pagal patyrimo laipsnius. Iš pradžių kai kurie buvo labai supykę, kad negalėjo būti su visais savo draugais, bet po poros dienų naujos draugystės užsimezgė ir viskas buvo gerai.

Kita problema iškilo pionierių užsiėmimų metu, kai pradėjome statyti virvinių tiltų. Visi dirbo smarkiai, bet vienas skautukas, keturiolikos metų vaikas vardu Aidas, tinginavo ir taip pat pradėjo kai kuriuos erzinti, kad visi draugai juoktųsi. Tai buvo jo metodas. Jam patiko visus palinksminti, kai jis erzino vieną ar kitą. Aš pasikviečiau Aidą ir pasikalbėjau su juo. Po pasikalbėjimo pasodinau jį toli nuo kitų, kitose medžio pusėje, kad niekas negalėtų jį matyti ir jis nieko nematytų. Taip mes, vadovai, Aidą truputį pataisėme. Kadangi Aido draugai negalėjo jį matyti, jis jautėsi nubaustas.

Čia papasakojau tik dvi problemas, bet buvo daug kitų.

Stovykloje pritaikėme ir panaudojome kitus dalykus išmokus „Ažuolo“ mokykloje. Labai padėjo mano „Ažuolo“ mokyklos programos sąsiuvinys. Aš jį naudoju pionierių, patyrimo laipsniams ir kitiems dalykams. Vieną dieną, atskleidęs „Ažuolo“ mokyklos programos sąsiuvinį, vienas skautukas klausė, kodėl turėjau telefono numerių paveikslą. Aš jam išaiškinau, kad ne visos raidynų raidės yra ant telefono. Vėliau tą vakarą prie lauko tas pats skautukas suruošė juokingą pasirodymą, kuriame skautukas įtemptai galvoja, kodėl ant telefono trūksta raidžių. Taip pat mes pastatėme tokį stalą, kaip mano skiltis „Ažuolo“ mokykloje buvo pastatę. Tas stalas dar tebestovi.

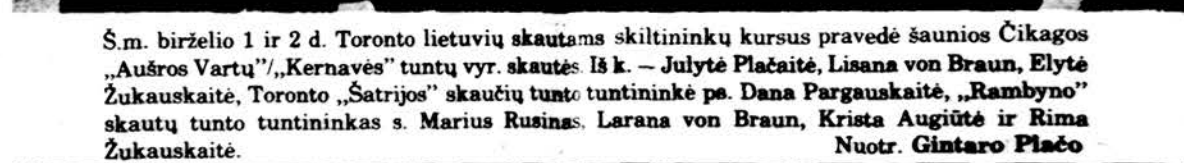
Stovykloje daug ką reikėjo padaryti pačiam. Gali būti viršininkas, bet tai nereikia, kad tik duodi įsakymus. Reikėjo su vadovais Romu Kudirka ir Povilu Pakutsku gerai prisitaisyti, kad būtume kaip viena gera skiltis.

Skautas vytytis sl. Aras Mattis

SVEIKINAME VEIKLIĄ SESĘ

Los Angeles „Palangos“ skautų tunto paskaitininkė fil. Tina Petrušytė, veikli ir sumani vadovė, metų slinktyje vykdžiusi draugininkės pastovyklės viršininkės, o dabar, nuo 1994 m., vyr. skautų kandidačių globėjos pareigas. Džiaugiamės, kad už darbštumą ir pareigumą Tina LSS vadovybės pakelta į paskaitininkės laipsnį. Sveikiname!

Sesė Tina skautauti pradėjo 1976 metais paskaitininkės gretose. Mėgo stovyklauti. Po 10-ties metų savame „Rambyne“ sesė skrido į tolimą „Raką“, į Toronto „Romuvą“, į jūrų skautų buoriavimo stovyklą White Lake, į Tautinę stovyklą Kinsington, lankė ir baigė „Gintaro“ vadovų mokyklą. 1992 m. stovyklavo „Lietuvių Sodyboje“, Anglijoje. Po to metus dirbdama Lietuvos Finansų ministerijoje bendravo su įvairių Lietuvos sambūrių skautais. 1993 m. stovyklavo abiejose Lietuvos

Š.m. birželio 1 ir 2 d. Toronto lietuvių skautams skiltininkų kursą vedė šaukos Čikagos „Aušros Vartų“, „Kernavės“ tuntu vyr. skautės I. K. – Jūlytė Plačaitė, Lisana von Braun, Elytė Žukauskaitė, Toronto „Satrijos“ skautų tunto tuntininkė ps. Dana Pargauskaitė, „Rambyno“ skautų tunto tuntininkas s. Marius Rusinas. Larana von Braun, Krista Augiūtė ir Rima Nuotr. Gintaro Plačo

KANADA

STOVYKLAVOMĖ „ROMUVOJE“

Išvakarėse vadovams, vėms atlikus paskutinius paruošimus, į „Romuvą“ rugpjūčio 4 d. sugrįžė 135 stovyklautojai, jos ir greitai įsikūrė. Vakarp įvyko stovyklos atidarymas: virš. s. M. Rusino žodis, Tautos himnas, keliamos vėliavos, įskynus skaito komendantė ps. D. Puzerytė. Po atidarymo – vakariene, tvarkymasis ir pirmasis susipažinimo laukas.

Išausus pirmadieniui, viskas vyko pagal įprastą dienotvarkę. Per visą savaitę, daug iškylautas pėsčiomis, baidarėmis, sportuota, diskutuota ideologijos klausimais, eitos patyrimo laipsnių programos. Penktadienį įvairių sporto šakų baigmės, o vakare vakariene – šokiai.

SVEIKINAME VEIKLIĄ SESĘ

Los Angeles „Palangos“ skautų tunto paskaitininkė fil. Tina Petrušytė, veikli ir sumani vadovė, metų slinktyje vykdžiusi draugininkės pastovyklės viršininkės, o dabar, nuo 1994 m., vyr. skautų kandidačių globėjos pareigas. Džiaugiamės, kad už darbštumą ir pareigumą Tina LSS vadovybės pakelta į paskaitininkės laipsnį. Sveikiname!

Sesė Tina skautauti pradėjo 1976 metais paskaitininkės gretose. Mėgo stovyklauti. Po 10-ties metų savame „Rambyne“ sesė skrido į tolimą „Raką“, į Toronto „Romuvą“, į jūrų skautų buoriavimo stovyklą White Lake, į Tautinę stovyklą Kinsington, lankė ir baigė „Gintaro“ vadovų mokyklą. 1992 m. stovyklavo „Lietuvių Sodyboje“, Anglijoje. Po to metus dirbdama Lietuvos Finansų ministerijoje bendravo su įvairių Lietuvos sambūrių skautais. 1993 m. stovyklavo abiejose Lietuvos

jubiliejinėse stovyklose – Gulbinuose ir Kunigiškėse.

Studijuodama ekonomiją UCLA universitete priklausė Lietuvos Studentų s-gai, kur buvo pirmininko pavaduotojos, o vėliau ir pirmininkės pareigose. Dalyvavo VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo s-gos Kongrese (1988 m.) Australijoje ir VII Kongrese (1992 m.) Pietų Amerikoje. Dvejis metas buvo Los Angeles PLJS-gos valdyboje.

Sesė Tina Petrušytė mokėsi Šv. Kazimiero parapijos lituanistinėje mokykloje, yra „Spindulio“ ansamblio narė, dvejis metus vykdė jo seniūnės pareigas. Nuo 1994 metų yra Lietuvos radijo anglų kalba pusa-valandžio pranešėja, dažnai atlikdama atsakingas vedėjos pareigas.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

Sesė Tina gyvena gražioje Santa Monica vietovėje, kur dirba Roque & Mark Co. Inc., įstaijamose.

AUSTRALIJA

„DŽIUGO“ TUNTO ŽINIOS

LSS Melbourne „Džiugo“ tunto vadovai posėdžiavo Parapijos namuose Kensingtone gegužės 20 d. Tuntininkas s. Povilas Kviecinskas pranešė apie iškylą, kur bus lavinamas plaukimas ir skėstančių gelbėjimas. Mūsų tuntu reikia naujų vadų iš jaunimo tarpo. Buvo pasiūlymas, bent du siūsti per atostogas į Ameriką, kur vasaros metu ruošiami „Ažuolo“ ir „Gintaro“ vadovų lavinimo kursai. Bet per porą savaitių neįmanoma paruošti naujus sugebantčius vadovus. Pirmiausia reikia čia, Australijoje, atlikti australų skautų vadovų lavinimo mokyklą atostogų metu ir savitaisiais mokslo metu. Vadovų paruošimas, jų išlavimas trunka ilgesnį laiką per penkis etapus, pats paskutinis etapas užima 4 mėnesius atostogų metu ir mokslo metu savitaisiais. Taip jaunas skautas ir skautės išlavina pagilinti skautiškas žinias, plačiau supažindina su teoretine ir praktiška skautybe ir paruošia tinkamus vadovus, idealistus, visa širdimi pasiryžusius tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Tokių kursų lavinimo mokyklą perėjus, tada vienas ar kitą būtų išlavinta nušauti ir į mūsų skautų ir skautėjų „Gintaro“ ir „Ažuolo“ vadovų lavinimo mokyklą Amerikoje.

DAR KARTĄ

Į galvą, lyg tas įkyrus uodas, ėmė skverbtis mintis, kad nemažai mūsų skautų vadovų įėjus neatsisako lietuvių kalbos, tai stumia ją į antrą vietą. Bet labai klystu. Štai iš Australijos ps. Birutė Kymantienė rašo: „Vasaros atostogų metu „Džiugo“ tunto ruoštoje „Baltijos“ stovykloje, Riddells Creek, Viktorijoje, šalia skautiško užsiėmimų, jauniems skautams buvo prarastos lietuvių kalbos pamokos. Dalia Didžienė mokė lietuviškai suprantančius, o s. Rasa Statkuvienė mokė silpnai, arba visai nemokančius lietuviškai.“

Po paskutinės pamokos, per keletą minučių prieš pietus, skautai aprašė savo stovyklos išpūdį. Paaikšėjo, kad skautams, nemokantiems lietuviškai, geriausia patiko lietuvių kalbos pamokos ir laukia jų būsimose stovyklose.“

Kokios gražios pastangos. Esu įsitikinęs, kad kas nors įkalta jauną galvą paliks visam amžiui. Štai aš puikiai prisimenu mano pirmos knygos eilėraštį, nors daug ką pamiršau. Lėk vabalėli, kur tiktai nori, Mama man sakė, kad tik nedori, Kad visiems laisvę davė.

Dievulis. Prisimenu labai ryškiai ir iliustraciją. Ir šiandien nesu niekad medžiojęs ir niekad nemuš vabalėli. Jeigu labai įkyrus, tai pastumiu į šalį.

Zinoma, stovykloje lietuvių kalbos neįmokysi, bet pagrindus galima padėti. Ir išmokęs bent keletą žodžių gal panorėsi ir daugiau žinoti. Girdėjau, kad kažkuris, mažai kalbą lietuviškai, pasakė: „Aš esu bjaurus jautis“. O jis norėjo pasakyti, kad jis bjauriai jaučiasi. Gal ir nereikėtų mūsų vaikų užgriauti dvibalsiais, priebalsiais, dviskaita, šalutiniai sakiniai ir kitomis kalbos plonybėmis. Gal tegul jie tiek temoka, kiek mes angliškai mokėjome pirmus metus Amerikoje. O kai kurie ir šiandien dar nėra gerai išgilinę į anglų kalbą. O ką jau kalbėti apie „spelingą“, kurio net ir dauguma amerikiečių nemoka.

Tad dar kartą noriu sušukti: „Kalbėkime lietuviškai!“ Labai seniai stovykloje buvau pakabinęs iškabą: „Kalbėkime lietuviškai!“ Šiandien reikėtų didesnę.

FILISTERIŲ SUEIGA

Filisterių Skautų sąjungos Čikagoje skyrus kviečia visus filisterius dalyvauti sueigoje sekmadienį, rugšėjo 15 d., 1 val. p.p. Jaunimo centro kavinėje. Dėvime išiegnėmis uniformomis.

Skyriaus valdyba

v.s. Vladas Vijeikis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumeratora mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šėštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuostatais. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisdo. Skelbimų kainos pri-siūdomos, gavus prašymą, ka-nors skelbti.

lymas, bent du siūsti per atostogas į Ameriką, kur vasaros metu ruošiami „Ažuolo“ ir „Gintaro“ vadovų lavinimo kursai. Bet per porą savaitių neįmanoma paruošti naujus sugebantčius vadovus. Pirmiausia reikia čia, Australijoje, atlikti australų skautų vadovų lavinimo mokyklą atostogų metu ir savitaisiais mokslo metu. Vadovų paruošimas, jų išlavimas trunka ilgesnį laiką per penkis etapus, pats paskutinis etapas užima 4 mėnesius atostogų metu ir mokslo metu savitaisiais. Taip jaunas skautas ir skautės išlavina pagilinti skautiškas žinias, plačiau supažindina su teoretine ir praktiška skautybe ir paruošia tinkamus vadovus, idealistus, visa širdimi pasiryžusius tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Tokių kursų lavinimo mokyklą perėjus, tada vienas ar kitą būtų išlavinta nušauti ir į mūsų skautų ir skautėjų „Gintaro“ ir „Ažuolo“ vadovų lavinimo mokyklą Amerikoje.

Buvo kuo pasidžiaugti, kai mūsų tuntininkas s. Povilas Kviecinskas pernai sausio mėnesį buvo suorganizavęs pirmosios pagalbos kursą parapijos namuose, kurį pravedė „Ambulance Officers Training Center“. Tada buvo mokyklų atostogų metas ir čia mokė ištisą savaitę nuo 9 val ryto iki 4 val. po pietų. Tuos kursus lankė mūsų tunto 14 skautų ir skautėjų. Baigus tuos kursus, buvo egzaminai ir gavo australų oficialų diplomą. Toks išsimokslinimas lieka visam gyvenimui! Po Kalėdų Melbourne vyks Australijos Lietuvių dienos, o po jų – nuo sausio 2 d. prasidės LSS Australijos rajono 50 metų jubiliejinė stovykla nuo įsikūrimo Australijoje. Rajono egzaminai ir gavo australų oficialų diplomą. Toks išsimokslinimas lieka visam gyvenimui!

PD „Tėviškes aidai“

VIDAS T. NORKA, D.D.S.

Dantų gydytojas
ŠIAUR. VAK. MEDICINOS
se Charles E. Bond, D.D.S.
209 S. Calumet Rd.
Chicago, IL 60604
Tel. (312) 926-1032
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnostics, Ltd.
6122 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUNMALA, M.D.

Sirdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. V. J. VASAITIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarus

DR. L. D. PETREKIS

DANTŲ GYDYTOJA
6066 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 986-6866
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmwood, IL 60120
708-941-2600
Valandos pagal susitarimą
Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-934-1120

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 966-7766

ARAS ŽIORA, M.D.

AKŲ CHIRURGIJA
AKŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1620 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. 708-827-0000
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidus ir kraujų ligos
6640 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-586-8882

Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penkd. 9 v.r. - 3 v.p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v., šėšt. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.

Pirmas „Medicare Assignment“. Sumokama po vizito.

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKŲ LIGOS
3660 W. 95 St. Tel. (708) 423-6101

Valandos pagal susitarimą

Pirmd. 3 v.p.p. - 7 v.v., antrd. 12:30 - 3 v.p.p., trečd. uždaryta, ketvd. 1 - 3 v.p.p., penkd. ir šėšt. 9 v.r. - 12 v.p.p.

6122 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-0000 arba (312) 423-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR
ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų gydytoja
Kab. Chicagoje uždaryta
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills IL
Tel. (708) 986-6161

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDB, P.C.

4847 W. 163 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai priimami
absoliučiai punktuotai. Susitarimai
(kalbėti angliškai) tel. 708-423-6200

SURENDER LAL, MD

Specialybė – Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

NEVALIA PAMIRŠTI RIBBENTROPO-MOLOTOVO PAKTO

JONAS DAINAUSKAS

JAV televizija, spauda vis ir vis kalba apie II pasaulinį karą (Londono bei vokiečių miestų bombardavimas, Stalingradas, Hitleris ir t.t.), o ypač apie holokaustą. Visas pasaulis turįs tai atsiminti! Tik kažkodėl neatšimama 1939 m. Hitlerio-Stalino pakta, kuris privedė prie tų baisenybių. To pakto nevalia pamiršti!

1939.08.23 Maskvoje, „TSRS vyriausybė ir Vokietijos vyriausybė, besivadovaudamos noru sustiprinti taiką tarp TSRS ir Vokietijos... sutarė susilaikyti nuo bet kokios prievaratos...“ Po pasirašymo sutarties apie nepuolimą tarp Vokietijos ir TSRS, „Slaptas papildomas protokolas“, abiejų valstybių igaliotinai „griežtai konfidencialine tvarka, apsaugant tarpusavyje interesų Rytų Europoje delimitavimo klausimą. Tas svarstymas privedė prie žemiau sekančių išvadų: 1. Atveju teritorinių-politinių pertvarkymų sritį įeinančių ir Pabaltijo valstybių (Suomijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos) sudėtį, šiaurinė Lietuvos siena drauge yra Vokietijos bei TSRS įtakos sferos siena. Prie to Lietuvos interesai Vilniaus srities atžvilgiu abiejų pusių pripažįstamos. 2. Atveju teritorinių-politinių pertvarkymų sritį įeinančių ir Lenkijos valstybės sudėtį, Vokietijos bei TSRS interesai, apytikriai, eis Narevo, Vislos ir Sano upių linija. Klausimas ar abiejų šalių interesų požiūriu pagedautinas yra Lenkijos valstybės išlaikymas ir kokio būsimas tos valstybės sienos, galėsiančios būti galutinai išaiškintas tik tolimesnės politinės raidos eigoje. Kiekvieni atveju abi vyriausybės ta klausimą sprendžia tarpusavyje draugiškos susitarimo tvarka. 3. Europos pietvakarių atžvilgiu iš sovietų pusės pabrėžiamas TSRS interesas ir Besarabija. Iš vokiečių pusės pareiškiamas apie jų politinį nesidomėjimą ta sritimi. 4. Šis protokolas abiejų šalių bus laikomas griežtoje paslaptėje“. Šį protokolą (kaip ir sutartį), 1939.VIII.23 d. Maskvoje pasirašė: už TSRS vyriausybę V. Molotovs, o už Vokietijos vyriausybę J. Ribbentropas.

Tuo protokolu pasiremdama, Vokietija pradėjo II pasaulinį karą, 1939.09.01 užpuolė Lenkiją. 1939.09.17 TSRS kariuomenės armijos įsiveržė į Lenkiją iš Rytų. Lenkijos pasidalinimo siena buvo Narevo-Vislos-Sano upių linija, kaip tai buvo numatyta šio slapto protokolo 2-me punkte. Lenkiją pasidalinus, 1939.09.28 buvo sudaryta „Vokietijos TSRS sienų bei draugystės sutartis“ prie kurios buvo prijungtas „Slaptas papildomas protokolas“, kuriuo „Slaptas papildomas 1939.08.23 protokolas“ pataisomas pirmame straipsnyje ta prasme, kad Lietuvos valstybės teritorija atitenka į TSRS įtakos sferą, o Liublino sritis ir Varšuvos srities dalis atitenka Vokietijos įtakos sferai.

Kai TSRS vyriausybė Lietuvos teritorijoje imsis specialinių priemonių savo interesams apsaugoti, dabartinė Vokietijos-Lietuvos siena, natūraliam ir paprastam sienos nužymėjimui, turi būti taip pataisyta, kad Lietuvos teritorija esanti į pietvakarius nuo linijos pažymėtos pridėtam žemėlapyje, turi atitekti Vokietijai. Toliau nustatoma, kad tarp Vokietijos bei Lietuvos esančių ekonominių susitarimų galiojimas, aukštąsias paminėtų Tarybų Sąjungos priemonių, neturės būti paliestas“. Šį papildomą slaptą protokolą (kaip ir „sienų bei draugystės“ sutartį) 1939.IX.28 d. Maskvoje pasirašė J. Ribbentropas ir V. Molotovs. Tai buvo Vokietijos ir TSRS draugiškas susitarimas geruoju pasidalinti svietimas, jau okupuotas ir dar numatomas okupuoti žemes, tuo pačiu „Lietuvos interesus ir Vilniaus sritį“ paliekant spręsti Tarybų Sąjungai. 1939.X.10 d., pradžioje dviejų atskirų, bet paskutine pasitarimų diena suplaukų į vieną susitarimą pavadintą „Vilniaus ir Vilniaus srities Lietuvos Respublikai perdavimą ir Lietuvos-Tarybų Sąjungos savitarpio pagalbos sutartimi“ Vilniaus „kraštas“ buvo perduotas Lietuvai (esamę pripažįstant Lietuvai tik mažą dalį tos teritorijos, kuri buvo Lietuvai pripažinta 1920.VII.12 d. Lietuvos Rusijos taikos sutartimi, likusią dalį pastarosios teritorijos, be jokio Lietuvos sutikimo, priskiriant Gudijos TSR).

„Savitarpio pagalbos sutartimi“ pasiremiant, į Estiją, Latviją ir Lietuvą buvo įvestos TSRS kariuomenės igulos, gal net stipresnės nei Baltijos valstybių kariuomenės. Toliau TSRS panūdė pajungti sau Suomiją, kuri vienok nesutiko.

Du važiai, pašalusių žirgų smagiai risteles traukiami, iš gatvės pasuko į viekelį ir netrukus išsiskyrė: Keraitis pasuko į pietų atsikojimą, o Ilgūnų važis nu-dimė tiesiai tolyn.

Vidurnakčio Mišiomis iš abiejų šeimų atvyko po keturis asmenis. Po tiek telpa į važį. Visi linksmi nusiteikę — abiejose šeimose šios Kalėdos dviguba šventė — susigiminiavimo pradžia. Niekas iš jų net nepagalvojo, kad Antanas, baigiantis trisdešimtmetį, galėtų vesti vos per dvidešimtį persitrisdantį Danutę. Kažkaip nugirdo ir klebonas apie kapitoną Antaną Keraitį su Danute Ilgūnaitė atvykimą. Pasibaigus Mišiomis, pasigavo juos beinančius prie durų ir ištydodamas lyg ir pabarė, kad panelė Ilgūnaitė nesiteikė iš anksto pranešti apie atvykimą ir ta proga kartu su bažnytinio choro pagiedoti. Jis girdėjęs apie jos giedojimą Jonavoje, o čia savo gimtąją parapiją užmiršanti. Savo žodžius užbaigė draugiškai:

— Bartis jau per vėlu, nes, kaip čia sakoma, „šaukš-tai jau po pietų“. Bet labai malonu judu pasveikinti ir palinkėti šviesios ateities. O būty gražu, kad bendrojo gyvenimo kelionės palaimai suklauptumėte prie gimtosios parapijos bažnyčios altoriaus...

— Klebone, — tarė Keraitis, — tų iškilnių valanda dar už jūrų marių.

— Teisybė. Toli, labai toli. Ypač man, nes kažkaip man visada viskas toli, kai nekantariau laukiau, — liūdnai šnekojo Danutė, artimiesiems besispyrant.

Atsiveikinant klebonas pasidžiaugė jų dalyvavimu šiose prasmingose — Kristaus gimimo Mišiose:

— Kuo daugiau šeimose meldžiamasi, tuo laimingesni būna tų šeimų namai.

Antrąją Kalėdų dieną Keraitis su Ilgūnaitė vel autobuse į Kauną. Abu pavargę, tačiau patenkinti, net laimingi, pamatę, kaip džiugiai jų artimieji sutiko žinia

pildyti TSRS reikalavimų. Užtat TSRS kariuomenė, panašiai kaip IX.17 d. Lenkiją, visu pasieniu 1939.XI.30 d. puolė Suomiją. 1939.XII.14 d. TSRS, kaip karo agresorė, buvo išmesta iš Tautų Sąjungos. Tačiau ir po to TSRS tęsė 1939.VIII.23 d. slapto protokolo sutartas savo pretenzijas: keleriopai didesnėmis karinėmis jėgomis nei karinių bazių jėgos, 1940.VI.15 d. Lietuvą, o 1940.VI.17 d. Estiją ir Latviją okupavo, panašiai kaip rytinės Lenkijos ir Besarabijos žemes. Toliau TSRS pradėjo planingą tų okupuotų žemių, valstybės savystovumo mintimi gyvenusio, klando naikinimą.

Okupuodama Lietuvą, TSRS nepaisė savo 1939.XI.28 d. slapto protokolo sutarimo dėl Lietuvos teritorijos ruožo Suvalkijos bei palikimo Vokietijai, nes TSRS kariuomenė užėmė ir tą ruožą. Vokietijai priminus tą reikalą, 1940.VII.13 d. Molotovs pranešė, jog Stalinas norįs tą ruožą palikti prie Lietuvos. Į vokiečių pareiškimą apie kompensaciją kita teritorija, 1940.VIII.13 d. Molotovs pareiškė, jog sovietai nėra linkę prie teritorinių mai-vių ir pasiūlė už tą ruožą sumokėti Vokietijai 3,860,000 aukso dolerių, dvejų metų bėgy- 1940.IX.6 d. Ribbentropas pareiškė, kad Vokietija pasiren-tusi atsisakyti to Lietuvos teritorijos ruožo už atitinkamą rekompensaciją. To Lietuvos teritorijos ruožo reikalą dar buvo keli „ten ir atgal“ raštai iki pa-galiau 1941.I.10 d. nauju „Slap-to protokolu“ buvo sutarta, kad „Vokietijos Reicho vyriausybė atsisako savo pretenzijų į Lietu- vos teritorijos ruožą, kuris yra paminėtas 1939.IX.28 d. Slap- tame papildomame protokole ir kuris yra nužymėtas ant žemė- lapio pridėto prie protokolo, 2. Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos vyriausybė yra pasirengusi atlyginti Vokie- tijos Reicho vyriausybei už teri- toriją pažymėtą protokolo 1 punkte sumokant 7,500,000 aukso dolerių arba 31,500,000 reichsmarkių Vokietijai. 31.5 milijonų Reicho markių suma bus apmokėta taip: viena aštun- toji dalis, tai yra 3,937,500 Reicho markių pristatant spal- vuotus metalus trijų mėnesių bėgytė nuo šio protokolo pasira- šymo dienos, o likusios septy- nios aštuntosios, tai yra 27,562, 500 Reicho markių aukstu, at- skaitant iš vokiškų mokejimų aukso, kuriuos vokiškoji šalis turinti padaryti iki 1941 metų vasario mėn. 11 d. (ryšį su STSR į Vokietijos 1941.I.10 d. preky- binio susitarimu... Šį protokola Vokietijos vyriausybės vardu pasirašė Vokietijos ambasado- rius Maskvoje Schulenburgas, o

STSR vardu V. Molotovs. Taip pasibaigė prekyviavimas svetimomis, o pastaruoji atve- ju, Lietuvos žemėmis. Iš esmės, Ribbentropo-Molotovo susitari- muose ir su tuo surištame susi- rašinėjime, greta lenkų, dau- giausia minima Lietuva. Pra- džioje grobikas panorėjo visą ir Lietuvą pasilaikyti sau, bet po Lenkijos sužlugdymo jam labiau parpuo turėti Liublino bei Var- šuvos rytinės žemes, tad už jas Lietuvą atidavė kitam grobikui, „civilizacijai“ (nes juk Džugašvilį kariuomenėje netarėme). Vienok, beskelbdamas, kad Reichas egzistuos tūkstantį metų, panoro pasilaikyti nors mažą dalį Lie- tuvos, kad buvusiam Lietu- vos-Vokietijos pasienyje turėti „apvalią“ Reicho sieną. Tačiau Stalinas nepanoro jau užgrobtą to žemes ruožą atiduoti Vokietijai ir užtat prasidėjo „derybos“, derybos tokio pobūdžio, kurį vokiečiai vadina „Kuhhandel“ ir kas (V. Gaileius „Vokiškame lietuviškame žodyne“ vertinama: nešvarų“ (ypač politinis).

7,500,000 aukso dolerių suma, Stalino sumokėta Hitle- riui už Lietuvos žemes ruožą, aiškiai rodo kaip Tarybų Socia- listinių Respublikų Sąjunga vertino tą Ribbentropo-Moloto- vo sutartį.

Tos sutarties pagrindu prasi- dėjęs II pasaulinis karas žmoni- jai kaštavo per 50,000,000 gyvy- bių. Dėl karo veiksmų žuvo: so- vietų — 15.0 milijonų (7.5 mln. civilių ir 7.5 mln. karių), vokie- čių — 6.2 mln. (1.47 mln. civilių ir 4.75 mln. karių), lenkų — 6.6 mil. (6 mln. civilių ir 600,000 karių), JAV — 408,000 karių, prancūzų — 650,000 (450,000 civilių ir 200,000 karių), jugos- lavų — 1.4 mln. (1 mln. civilių ir 400,000 karių), austrų — 405,000. (125,000 civilių ir 280,000 karių), olandų — 206, 000 (200,000 civilių ir 6,000 ka- rių), belgų — 200,000 (90,000 civilių 110,000 karių).

Vokiečiai užėmė lenkų žemes puolimu, sovietai užėmė lenkų žemes be karo, bet jie sutartinai pradėjo naikinti lenkus. Sovie- tai milijonus žmonių išvežė iš Lenkijos pradžiai, vokiečiai lenkus naikino jų pačių žemėje. Juk visam pasauliui žinomi Auschwitzto stovyklų pastatai, barakai stovi ant lenkų belais- vių kaulų. Tai buvo daugiausia pasienio kariuomenės kariai, gal apie 14,000 žmonių, kurie 1939 m. gale buvo suvaryti sta- tyti tą stovyklą. Iš jų liko gyvi tik vienatė. Apie Lidicuose (Če- koslovakijoje). Oradure (Prancū- zijoje), Pirtupėje bei Abingioje (Lietuvoje) vokiečių įvykdytus žiaurumus žinoma gan plačiai. Iš sovietų įvykdyto genocido pla- čiau žinomas yra Katynas, o

tūkstančiai mirties, sustiprinto režimo, amžino įšalo žemėje ve- iusiu stovyklų, kur Stalino ideologija nužudė keliasdešimt milijonų įvairiausių tautybių žmonių, daugiausia net nėra ži- nomos. Tų sąmoningo žmonių naikinimo stovyklų sovietuose buvo tiek daug, kad laisvojo pasaulio žmogus nepajėgia (ir net nenori) žinoti.

Lietuvą, lietuviai dėl Ribben- tropo-Molotovo susitarimų (1940-1959 m.) (kai apri- mto trėmimai surišti su lietuvių partizanų veikla) neteko: 1. so- vietinio genocido sunaikinti — 523,185; 2. nacių holokausto bei baudžiamųjų veiksmų aukų — 210,000 ir 3. emigrantų, re- patriantų — 320,000. Iš viso 1,053,185 žmonių, kas sudarė 34,18% visų Lietuvos gyventojų, tai yra daugiau nei trečdalis. Tad Lietuvos nuostoliai gyventojais, socialistinių Tarybinių Res- publikų Sąjungai ir nacistinei Vokietijai realizuojant Moloto- vo-Ribbentropo sutartį, yra didžiausi. Bet jie lietuvių tautos neišnaikino.

Iš esmės, Ribbentropo-Moloto- vo sutartis tarptautinės teisės plotmėje buvo ir yra niekinė. Deja, niekas to nepaisė. Dar blogiau! Kai Nuernberge, „Karo nusikaltėlių“ teisme iškilto tos sutarties egzistavimo šmeikla, TSRS atstovaujantis toje byloje teisėjas Rudenko griežtai panei- gė tokios sutarties buvimą. JAV, Britanijos bei Prancūzijos vyriausybės atstovaujantieji tei- sėjai fariziejiskai tą paneigimą pripažino „tikrų pinigų“ ir Nuernberge 1945-1946 metais teisė tik vieną Ribbentropo-Mo- lotovo kontrahentą, nacių Vo- kietiją, nors ir antras kon- trahentas, TSRS, 1939.IX.17 d. klasingai užpuolė Lenkiją ir tuo prisidėjo prie II Pasaulinio karo pradžios, yra tiek pat atsakingas, kiek ir nacių Vokie- tija. Hitleris pasmerkė, o Stalino niekas net nepabandė teisti!

ROKIŠKYJE PRADEDA MI GAMINTI JAVŲ KOMBAINAI

Naujas lietuviškas javų kom- bainas kainuos apie 44,000 litų. Tai nėra savaigė mašina, ta- čiau lengvai (per 7 min.) mon- tuojama prie bet kokio 14 kN traukos traktoriaus. Šio kom- baino detalų 95% gaminama Lietuvoje. Rokiškio gamykla savo produkciją tikisi konkuru- oti ir kaimyninėse šalyse, dau- giausia dėl palyginti mažos kainos. Efektyviau- siai šis kombainas turėtų būti naudojamas 100-200 hektarų ūkiuose.

(BNS, 08.21)

apie susizadėjimą. Keraičio šeima net su pasididžiavimu kalbėjo apie būsimosios mirties pranašumą iš kitų pažį- tamų merginų. O Ilgūnai Keraitį vertino kaip Lietuvos patriotą, ankstyvoje jaunystėje tiesiog veržė besiver- žusį kovoti dėl Lietuvos laisvės, net apdovanotą Vyčio kryžiumi, o, be to, nepasitenkinusį karininko karjera, pasiryžusį siekti akademinio išsimokslinimo.

Keraitis Kaune nusprendė pasilikti dar porą dienų, kuo labai apsidžiaugė Danutė. Nors Danutės teta net primygtinai kvietė pasinaudoti esančių laisvų kam- bariu, tačiau jis atsisakė šia paslauga naudotis, kad nekiltų bereikalingų gandų, galinčių pakenkti Danutės vardui. Apieistojo jį pas savo bičiulius Guntulius. Nuvyko jis pas juos su Danute, nešinas, kaip jis pasakė „pavėluotų Kalėdų dovanomis“, padėdamas ant valgo- mojo stalo iškeptą kalakutą ir rūkytą kumpį.

— Vaje tu mano! — šūktelėjo Guntulienė, — šitiek maisto... Ar galvoji visą pusmetį pasilikti? Juk žinai, kad galetumei ir be dovanų.

— Noriu pasakyti, kad prie stalo noriu pasodinti ir savo sužadėtinę Danutę. Prašau susipažinti.

— Antanai, ne veltui ilgai laukė, kaip mano tėviškėje sakoma, kol Antano gudri galva pasipuoš puikia plunksna. Ne veltui ilgai iš tolo žvalgeisi... O kiek vyrų tampa vargais neturėdami kantrybės. Taigi dar prieš valgi išgersime mano brangiausio gaminio — saldaus likerio ir sužadėtinį laime.

Pasizmonėję pas Guntulius, sužadėtiniai nusprendė nueiti į čiuožyklą „pašildykauti su patičiomis“, kaip iš- sireiškė Keraitis, pažadėdamas neveluoti nakvynei.

Rytojaus rytą papusryčiaus, jis Guntuliams pasisakė, kad dieną praleis su savo sužadėtine, bet neskubėjo, nes vakar čiuožykloje ji gerokai pavargę. Gal valandą pavaikštinėjęs, buvo tikras, jog Danutė jau bus papusryčiaus, tačiau duris atidariusi teta pradėjo skųstis:

— Labas rytas, mielas sveteli, bet Danute aimanuoja čiuožyklus nuovargiu. Stalas padengtas pusryčiams. Ji nesikelia.

Bet tuo metu pasigirdo Danutės linksmas balsas: — Aš tuojau, tuojau, — ir ji pasirodė miegamojo tarp- duryje, skaidriai besišypsodama.

— Nesimatyti jokio nuovargio, — paguodė teta Keraitis.

— Su tavo, Antanėli, atėjimu nuovargis išsinešdino. Nors Keraitis atsiprašino ir atsisakino nuo jau „antrų“ pusryčių, bet sutiko išgerti kavos puodelį. Links- ma nuotaika gaubė stalą, besidalijant vakarykščiais įspūdžiais. Keraičiui ypač malonu buvo čiuožykloje ne- tikėtai susitikti gimnazijos dienų bendramokslį Zeikų, poetą bei beletristą, o šiuo metu Lietuvos čiuožimo meis- trą.

— Danute, atsimeni, kaip aną vakarą Gustaitis pa- aimanavo, jog iš Kauno išsilakstė marijampoliečiai. O aš, ne dažnai Kaune pasimašantis, štai per porą dienų beveik vien su marijampoliečiais bendrauju. Sekasi, — linksmai užbaigė.

Papusryčiaus, o Danutei betvarkant, teta lyg ir pasiskundė, kad ji vis rečiau ir rečiau aplankanti Mari- jampolę, norėtų ji pasimelsti bažnyčioje, kurioje buvo pakrikštyta. Keraitis pažadėjo, kad vasaros atostogų metu jis su Danute ir ją pasiims kartu pavišėti pas gimines, pabrėždamas, kad giminystės ryšiai netrukus prasiples.

— O to aš norėčiau iš visos širdies, — ir pasilenkusi į Keraitį, pašnabždėjo: — Danutė visa laika tik apie jus ir tekalba.

Danutė Bindokienė

Atvirumo politika?

Pagaliau išlindo yla iš maišo: Kremlius po ilgos tylos pripa- žino, kad naujai perrinktas prezidentas vis dėlto negaluoja — jam būtina širdies operacija. Ne tik Rusija, bet ir Vakarų pa- saulis nuolat spėjo, iki kokio laispio Jelcino sveikata pasi- jusi. Nuo liepos pradžios jis be- veik nesirodė viešumoje, vienok jo kabineto nariai ir kiti artimi bendradarbiai vis tvirtino, kad „prezidentas sveikas, tik poi- siauja“.

Žinoma, visiems reikia poilsio ir atostogų, bet antrosios Jelcino kadencijos pradžia pasižymi gausiomis problemomis — ir naujomis, ir užsilikusiomis iš pirmosios. Joms spręsti būtinos tvirtos rankos ir blavi galva, bet prezidentas tebesilaiko labai pasyviai. Net Čečenijos karo pa- liaubų deryboms vykstant, jis nesiteikė veiksmingiau daly- vauti ir bendradarbiauti su savo Vidaus saugumo ministru gen. Aleksandru Lebed.

Kad Kremlius pagaliau ryžosi pranešti pasauliui tikrąjį Jel- cino sveikatos stovį, yra akivaiz- dus demokratėjimo ženklas, nes „tylos samokslas“ tradicija buvo sulaužyta. Be abejo, nebuvo lengva pripažinti, kad presiden- to liga nėra „paprasta sloga“, o rimtas širdies negalavimas. Kremliaus valdovai visais So- vietų Sąjungos dešimtmečiais pasizymėjo „geležine sveikata“, kol staiga pasaulis sužinojo, kad „didžiojo vado“ jau nėra gy- vųjų tarpe. Pradedant Stalinu, kurio mirties paskelbimas buvo uždelstas 6 valandas, tradicija tęsiant su Brežnevu, kuris buvo „tvirtas ir sveikas“, kol staiga mirė. Vėliau tai pasikartojo su Andropovu, kuris kone pusmetį buvo retai matomas viešumoje, bet vis „sveikas ir stiprus“... Po to atėjo Černomir, „sveikam mirti“. Tad Jelcino atvejis rodo aiškų nukrypimą nuo komunis- tinės santvarkos liekanų. Tiesa, jis pats tebesigiria gera savija- ta ir net ryžosi medžioklėn, „per- kelias valandas praėjusią savi- tį (pagal Interfax žinias) nu- šovęs 40 ančių ir šerną, sverian- tį 440 svarų“.

Jelcinui bemedžiojant antis ir šernus, tiek rusai, tiek vakarie- čiai „medžioja“ atsakymus i klausimą: kas dabar iš tikrųjų valdo Rusiją ir kas ją valdys, jeigu prezidentas neatsigaitys po širdies operacijos? Tas klausimas, artėjant prezidento rin- kimams, iškyla ir šiame krašte te, ypač respublikonų kandidato Bob Dole atveju. Daugelis bal-

suotojų prileidžia, kad Dole amžius ir sveikatos stovis gali prezidento kėdėje palikti Jack Kemp. Kadangi baltieji rūmai nėra futbolo aikštė, kurios įvaiz- di kandidatas į viceprezidentus megsta vartoti, rūpestis, ar jis būtų tinkamas sedėti presiden- to vietoje, yra vis dėlto rimtas. Antra vertus, kas gali garantuo- ti ir už demokratų kandidatą? Nors Bill Clinton daug jaunes- nis ir tvirtesnis, nuolat keliau- jant, besimašant visokio plauko publikos gausybeje, nelaimė gali netikėtai pasitaikyti. Tad balsuotojai iš tikrųjų renka du asmenis į prezidento vietą: ir patį prezidentą, ir tinkamą per- imti jo pareigas.

Rusijos politika atvirumo nie- kad nepasizymėjo. Situacija ne- daug pasikeitė ir dabar, nors, kaip minėjome, viešai paskelb- ta, kad prezidentu šio mėnesio gale bus padaryta operacija. At- rodo, kad Jelcinas artimiau ben- dradarbiauja tik su dviem savo kabineto nariais: ministru pir- mininku Viktoru Černomyrdin ir kabineto pirm. Anatolijum Čubais. Labai akivaizdžiai iš „artimųjų“ išskirtas gen. Alek- sandras Lebed, kuriam birželio mėnesį Jelcinas suteikė aukštąs pareigas ir savo palankumą. Ži- noma, tas pasireiškė prieš an- trąjį prezidentinių rinkimų rata, kai gen. Lebed populiarumas buvo svarbus demui laimėti antrąją kadenciją Kremluje. Gen. Lebed „markė“ šiuo metu tiek kritusi, kad pasitarimu dėl taikos Čečenijoje metu jam ne- pavyko net telefonu susisiekti su prezidentu.

Kai kas tvirtina, kad valsty- bės valdymo „režisūra“ yra la- bai tvirtai kontroliuojama Ču- bai rankomis ir visi presiden- to sprendimai eina tik per jį. Jelcinas juo pasitiki ir remiasi, bet tai daugiau jo asmeninis pa- lankumas žmogui, labai sėk- mingai vedusiam rinkimų kampaniją ir galbūt užtik- rinusiam laimėjimą. Prezidento mirties atveju, jo pareigas, pa- gal Rusijos konstituciją, vis tiek perimtų Černomyrdinas. Su- prantama, kad ir konstitucija neapsaugos Jelcino „pasirinkto įpėdinio“, nes turėtų būti skel- biami nauji rinkimai, kurių metu vėl pasireikštų partijų rie- tytnės, o komunistai stengtusi visomis išgalėmis prakišti savo kandidatą. Vadinasi, rinkdama prezidentą, tauta renkasi sau ateitį. Ta turi atsiminti ir lietuviai.

TĖVYNĖS LABUI

BALYS RAUGAS

16

Broliai belaukdami buvo pašalę, todėl po trumpo pasisveikinimo norėjo skubėti namo, bet Danutė pasiūlė užsėti „minutei-kitei“ ir stoties bufetėlį ir išgerti karštos kavos. Susėdus prie staliuko, Keraičio brolis, prisimin- damas vaikystę, su pasigrožėjimu žvelgdamas į Danu- tę pastebėjo:

— Atsimenu, kai buvau mažytė, dažnokai žliumb- davai, bjauriai susiraukdamas, o dabar švieti kaip saulė...

— Nesu tikra dėl jūsų vardo. Petras? — šiam link- telėjus galvą, tėtė: — Neatsimenu ir nenoriu atsiminti tų „susiraukusių dienų“. Jau seniai esu nutarusi nepasi- duoti niūrumui, o, jeigu ir suskauoda širdį, imu bizūną ir stipriais kirtimais išgenu nelabai. Juk pasaulis toks gražus. Net ir žiema graži. Reikia mokėti laimę su džiaugsmu širdyje išaugoti. Ar ne, Antanėli?

— Mano tikėjimą tavo žodžiai stiprina, — šypsojosi Keraitis, o jo atsakymo įkandin Danutė pasigyrė:

— Šiandien mano nuotaika ypač šviesi — Antanėlis Kalėdų proga užmovė ant mano pirktelio sužadėtuvių aukso žiedelį, — pasakiusi kilstelėjo ranką.

— O, o... Tai reikia sveikinti, — abu broliai šūktelėjo, o Danutės brolis Kostas pareiškė norą šį įvykį reikšmin- giau pažymėti, o ne šitokiam „autobusų urve aplais- tyti“.

Keraitis, padėkojęs už sveikinimus ir priminęs, kad esame kelionėje, todėl ieškoti tinkamės vietos gal ir nereikėtų, bet jei abu broliai sutiktų, jis galėtų paprašyti nuo tų lentynų (jis parodė rankos mostu) prancūziško šampano. Ir taip įvyko kuklus susižadavimo, anot Keraičio brolis, „aplaistymas autobusų urve“.

Antoną Kalėdų dieną Keraitis su Ilgūnaitė vel autobuse į Kauną. Abu pavargę, tačiau patenkinti, net laimingi, pamatę, kaip džiugiai jų artimieji sutiko žinia

apie susizadėjimą. Keraičio šeima net su pasididžiavimu kalbėjo apie būsimosios mirties pranašumą iš kitų pažį- tamų merginų. O Ilgūnai Keraitį vertino kaip Lietuvos patriotą, ankstyvoje jaunystėje tiesiog veržė besiver- žusį kovoti dėl Lietuvos laisvės, net apdovanotą Vyčio kryžiumi, o, be to, nepasitenkinusį karininko karjera, pasiryžusį siekti akademinio išsimokslinimo.

Keraitis Kaune nusprendė pasilikti dar porą dienų, kuo labai apsidžiaugė Danutė. Nors Danutės teta net primygtinai kvietė pasinaudoti esančių laisvų kam- bariu, tačiau jis atsisakė šia paslauga naudotis, kad nekiltų bereikalingų gandų, galinčių pakenkti Danutės vardui. Apieistojo jį pas savo bičiulius Guntulius. Nuvyko jis pas juos su Danute, nešinas, kaip jis pasakė „pavėluotų Kalėdų dovanomis“, padėdamas ant valgo- mojo stalo iškeptą kalakutą ir rūkytą kumpį.

— Vaje tu mano! — šūktelėjo Guntulienė, — šitiek maisto... Ar galvoji visą pusmetį pasilikti? Juk žinai, kad galetumei ir be dovanų.

— Noriu pasakyti, kad prie stalo noriu pasodinti ir savo sužadėtinę Danutę. Prašau susipažinti.

— Antanai, ne veltui ilgai laukė, kaip mano tėviškėje sakoma, kol Antano gudri galva pasipuoš puikia plunksna. Ne veltui ilgai iš tolo žvalgeisi... O kiek vyrų tampa vargais neturėdami kantrybės. Taigi dar prieš valgi išgersime mano brangiausio gaminio — saldaus likerio ir sužadėtinį laime.

Pasizmonėję pas Guntulius, sužadėtiniai nusprendė nueiti į čiuožyklą „pašildykauti su patičiomis“, kaip iš- sireiškė Keraitis, pažadėdamas neveluoti nakvynei.

Rytojaus rytą papusryčiaus, jis Guntuliams pasisakė, kad dieną praleis su savo sužadėtine, bet neskubėjo, nes vakar čiuožykloje ji gerokai pavargę. Gal valandą pavaikštinėjęs, buvo tikras, jog Danutė jau bus papusryčiaus, tačiau duris atidariusi teta pradėjo

(Bus daugiau)

APIE BALFO HUMANITARINĘ PAGALBĄ

POVILAS VAIČEKASKAS

(Tęsinys)

Negana to, miestuose ir kaimuose, įvairiose gamyklose, fabrikuose, kolchozuose, institutuose, bei mokyklose būdavo saukiami susirinkimai, mitingai. Į tokius mitingus bei susirinkimus būdavo kviečiami Lietuvos žmonės, gavę iš BALFo siuntinius. Jie buvo viešai verčiami jų atsisakyti, būdavo verčiami prakeikti BALFą ir visus amerikoniškus žmonius imperialistus. Gausybė žmonių būdavo verčiami rašyti į tarybinę, komunistinę spaudą visokias nesąmones ir melą, pavyzdžiui, kad jie esą nereikalingi jokios materialinės paramos, kad jie gyvena labai gerai, pasiturintys, kad tegu pati Amerika rūpinasi savo baudančiais žmonėmis ir liaudimi. Aišku, šitokiose komunistinėse akcijose būdavo visko: vieni iš baimės pasiduodavo šantažui, kiti svyrudavo ir neišsprendė save vedavo, bet būdavo ir tokių atvejų, kada tikroji tiesa buvo sakoma į akis komunistinei nomenklatūrai, tuomet daug kam tekdavo ir nukentėti, būti pažemintam tarnyboje, darbe arba ir visai su juo atsisveikinti. Prisimenu vieną lietuvių buvusį Vorkutos kalinį, gyvenusį devynaukštame name Kaune, prie „Vilijos“ kavinės Vilijampolėje – jis turėjo išvykti į Kaliningrado sritį, Karaliaučiu, o žmona su mažamečiais vaikais pasiliko Kaune.

Į šikšmingąjį BALFo 50 metų veiklos jubiliejį seimą 1994 m. Vytautis jau negalėjo atvykti. Paskutiniaisiais savo gyvenimo metais mokytojas Vasario 16-toje gimnazijoje, bet, pakirstas sunkios ligos, staiga mirė, palikęs daugelį savo bičiulių ir draugų Lietuvoje, o taip pat ir Vokietijos Lietuvių bendruomenėje, kurios aktyviu nariu visą laiką buvo.

Tai tik vienas iš daugelio pavyzdžių, kaip BALFas pasiekdavo Lietuvą anais Brežnevo, taip vadinamais stagnacijos, laikais. Savaimė aišku, kad BALFas savo veikla netiesiogiai, o kai kur ir tiesiogiai labai daug prisidėjo prie „dainuojančios“ Lietuvos revoliucijos ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Turbūt nepripuolamai atsitiko taip, kad Nijolė Ambrazaitytė, Lietuvos Seimo narė, Nepriklausomybės Akto signatarė, Lietuvos operos žinoma solistė, kuomet viešėjo Clevelande sakė: „Aš dainuoju BALFui...“ Ji, būdama išties dešimtmetį Sibire, gaudavusi

paramą iš BALFo. Tokią pat paramą sakosi gavę net trys Seimo deputatai, nariai. Manoma, kad daugiau negu 50,000 dolerių paramą pasiekė Sibiro kankinamus lietuvius, tremtinius, politkalinius. Parama atėdavo net ir vardine per Raudonąją Kryžį.

Is tremties vietų Sibire i Lietuvą grįžusieji dar ir šiandieną tebeturi vaistų buteliukus, ar plastmasinius indelius angliškais užrašais, iš kurių lengva atsekti BALFo siuntinius. Kiek daug BALFo siuntų vitaminų stipriai gelbėjo Lietuvos tremtinius nuo taip vadinamos „cinga“ ligos, kurios pasekė, nesant vitaminų, daugelyje kūno vietų ypač kojos atsiradavo negyjančios atviros žaizdos.

Yra buvę atvejų, jų pasitaiko ir dabar, kada buvusių tremtinių vaikai, jau dabar užaugę ir subrendę vyrai bei moterys, vaikščiodami Marquette Parke, 69-toje gatvėje pastebėję ant statos 2558 West užrašą „BALFas“ – nustemba, puola į vidų ir nieko iškart nesusigaudančias tarnautojas puola bučiuoti, paskui dėkoti ir besijaudinančias pasakoti, kaip jų šeimos parsinešdavo siuntinius iš tolimosios Amerikos, paruoštus BALFo. „Ar tai čia įsikūrusi ta garsioji labdaros įstaiga, kuri mus gelbėjo nuo bado ir šalčio?“ – dažniausiai būdavo tokie klausimai, ir matyt, jų bus dar ilga laiką. Tokiems žmonėms BALFo vardas kažkaip giliai yra įstrigęs pasąmonėje, ne taip kaip partinės nomenklatūros ir sovietinio auklėjimo bei komunistinės propagandos paveiktiems tarybiniais inteligentams ir žurnalistams, tokio tipo kaip Vytautas Miniotas, prakeikusiems, o kartu išreklamavusiems BALFą.

Is taip nesenos dešimtmečiais skaičiuojamos praeities tenka paminėti BALFo paramą tokiems žmonėms kentejusiems sovietiniuose kalėjimuose, lageriuose bei tremtyje: Nijolei Sadūnaitėi, Sigitui Tamkevičiui, Alfonsui Svarinskui, Viktorui Petkui, Biliui Gajauskui, Petrui Plumpai, Antanui Terleckui, Vytautui Skudžiui, Algirdui Statkevičiui, Simui Kudirkai ir visai eilei kitų. BALFas visados susisiekdavo su JAV Departamentu ir finansiskai padėdavo pakliuvusiems lietuviams i bėdą svetimuose kraštuose, apmokėdavo visas keliones išlaidas i Ameriką, pavyzdžiui, kaip Vladui Šakaliui,

Vaidas iš šių vasarą Kaune vykusios dainų šventės.

Kazimierui Eringiui, Sevrui, Jurašui, Jurguiui ir kt.

Kalbant apie pradinę BALFo veiklą, kuri prasidėjo 1944 m., dar karui nepasibaigus ir kuriai vadovavo prel. J. B. Končius, kuri apėmė visas tris Vokietijoje zonas: amerikiečių, britų ir prancūzų, kuriose buvo išvyti iš savo namų Lietuvoje benamiai lietuviai, bėge nuo raudonojo teroro, reikia pripažinti didžiulius nuopelnus BALFui už tai, kad jų nepaliko nelaimėje ir varge, teikė maistą, drabužius, vaistus ir kitus būtinuosius reikmenis palaikyti minimaliai, žmogiškai buičiai. Tačiau didžiausias nuopelnas buvo tai, kad įkurtas Bendras Amerikos lietuvių šalpos fondas suteikė dvasinę pagalbą, pažadą, kad lietuviai nebus apleisti.

Buvo atidarytos mokyklos, studijuojantiems buvo mokamos stipendijos siekiant aukšto mokslo ir diplomų. Amerikos Lietuvių Tarybai veikiant, buvo išsikvota benamiams lietuviams, netekusiems savo gimtųjų namų ir tėviškes, palankūs įstatymai įvažiuoti į JAV ir dargi nemokamai. Į karo pabėgėlių stovyklas Vokietijoje buvo siunčiamas materialinių gėrybių tiesiog statinėmis iš New Yorko. Daugiau nei trys ketvirtadaliai milijono dolerių vertės siuntos pasiekė Vokietijoje išbarstiusias DP lietuvių stovyklas. Koordinuojant BALFui buvo išrūpinta kelių milijonų dolerių parama iš JAV valdžios ir kitų įstaigų bei organizacijų: Presidents War Relief Control Board, National War Fund, The Bishops Relief Fund, kuriam vadovavo Čikagos kardinolas Stritch, kardinolas O'Boyle ir Vašingtono arkivyskupas Hickey, vyskupas E. Swanstrom of War Relief Services, National Catholic Welfare Conference (NCWC), UNRRA ir IRO sukurtos dar prieš prasidedant II pasauliniam karui. Lietuviai taip pat turėtų būti dėkingi Richard Schifter, buvusiam U.S. Valstybės sekretoriaus padėjėjui, Bureau of Human Rights and Humanitarian Affairs.

BALFas rūpinosi daugiau nei 33,000 lietuvių, kad jie galėtų pradėti savo naująjį gyvenimą Vakarų pasaulyje, JAV ir kitur. Jis padėjo kelionėse, padėjo su „affidavitais“ ir kt. dokumentais. Čia tenka pažymėti, jog vien tik A. Rudis ir M. Rudienė išrūpino iš savo gamyklos asmeniškai apie 800 tokių „affidavit“ savo tautiečiams lietuviams Vakarų Vokietijoje ir kitur.

Tai tokia milžiniška ir šakota BALFo humanitarinė pagalba Lietuvos žmonėms, nukentėjusiems nuo komunizmo ir atsidūrusiems svetimose Vakarų pasaulio valstybėse.

Kaipgi yra su BALFo parama ir veikla Lietuvoje po 1990 m. Kovo 11 dienos? Iš pradžių atrodo, kad BALFo darbuotojai ir visi išeivijos lietuviai galės truputį atsikvėpti ir tarytumai gauti šiek tiek atostogų, tačiau

tai neįvyko. Kaip M. Rudienė sakė: „Nauji, gausūs šauksmai iš anapus pasiekė mus. BALFas klausio, girdi ir atsiliepia“. Ir iš tikrųjų BALFo parama dar labiau išaugo negu anksčiau. JAV lietuviai ir toliau remia BALFo pastangas pagelbėti vargšantiems Lietuvos žmonėms, ypač buvusiems tremtiniais, politiniams kaliniams, 1941 m. birželio 23 d. sukilėliams ir buv. Lietuvos partizanams. Ir toliau siunčiamą i Lietuvą invalidų vežimėliai, klausos aparatai, „vaikštukai“ (sunkiai vaikštantiesiems invalidams specialios lazdos), vitaminai, vaistai, maistas, drabužiai, batai ir tiesiog pinigines perlaidos neturintiems susimokėti už šildymą ar kitus komunalinius patarnavimus. BALFo raštinėje guli krūvos pakvitavimų su šelpiamųjų parašais, kad parama gauta. Dokumente yra nurodyta gavimo data, siuntos numeris ar pinigines perlaidos suma. Čia yra ir daugybė nesuskaituojamų laišku iš Lietuvos žmonių, juose surašyti kuo šilčiausi žodžiai, reikiant BALFui giliai padėką. Kitų žmonių surašyti laišku su ašarom akyse, kartais žodžiai taip išraišyti, matyt, drebančiom rankom, kad labai sunku viską tiksliai ir suprasti, vienok aišku tik tai, kad žmogus dėkoja.

Tačiau, kalbant apie padėkėjimus galima pastebėti, jog tik maždaug 50 proc. šelpiamųjų atsiliepia, parašo šiltesnės padėkos laiškus BALFo vadovybei, tarnautojams, visiems JAV lietuviams, kurių dėka tokia parama gali veikti. Matyt, ir šioje srityje veikia sovietinio gyvenimo palikimo ir įpratimo inercija: „Ar galima nepadėkoti? Aišku galima. Tai kam dėkoti, kad galima ir nepadėkoti...“ Tokio buvusio sovietinio gyvenimo papročiais ir mandagumo taisyklėmis dar daug Lietuvos žmonių naudojasi, kad ir iš neblogos valios. Šiuo metu BALFo parama beveik kas mėnesį siekia dešimtis tūkstančių dolerių, tai yra didžiulė materialinė, o kartu ir dvasinė pagalba atsikuriančiai nepriklausomai Lietuvai, ypač sunkiame dabartiniame ekonominiame Lietuvos gyvenime, pilname didžiulių neteisėbių ir nusivylimo, kai sąžiningo žmogaus, rodos, niekas nebeatjaucia, ji pamiršta. Čia ir išryškėja nepaprastai didelis BALFo vaidmuo dabartinei Lietuvai.

Baigiant šį straipsnį apie BALFo humanitarinę pagalbą Lietuvos žmonėms, norėčiau priminti Marijos Rudienės 50 metų veiklos jubiliejiniame seime 1994 m. spalio 22 d. Čikagoje:

„Gyvename laisvame krašte ir niekieno netrukdomi galime laisvai veikti, kurti ir ne tik palaikyti aukštą gyvenimo lygį, bet jas ir ugdyti. Laimės trokštame visi, tad nuneškime laimės spindulį ir į vargšus brolių namus.

Pagelbėti artimui pripuola mai, ar vienkartinė auka nėra sunku, bet dėl kitų gerovės pasąmonės savo laisvalaikį ir be jokio materialinio atlyginimo dirbti metai iš metų, reikalinga kilnaus žmogaus krikščioniško pasiaukojimo. BALFas pajėgė sujungti visus lietuvius ir po 50 metų tebėra Bendras Amerikos lietuvių šalpos fondas.

BALFo veikla nėra žaidimas. Jis negali būti vykdomas negalvojanč. Nepasiduokime jokioms įtakoms iš šalies. Nebūkime nustumti nuo teisingų ir teisingų pagrindų. Jūs parodote, kad Jums reikiasi stipri tautinė meilė. Jūs tremtyje išbujote dvasioje, šitos dvasios niekas neįstengs pavergti.

Siekiant žmonių gerovės ir laimės, nėra sėkmingesnio kelio už artimo meilę. Artimo meilę pagimdė BALFą padėti saviems kenčiantiems tautiečiams... BALFas kaip vieną savo svarbiausių šių dienų uždavinių apsiėmė gelbėti ir sušelpiti grįžusius iš tremties tėvynainius, ligonius, senelius, suluošintus, benamius, bedarbius. Tam reikalui stambi suma jau yra pasiekusi Lietuvą per Politių kalinių ir tremtinių sąjungą, kuri sąžiningai ir rūpestingai dalina reikalingiesiems per visą Lietuvą, skiria suvargusioms šeimoms, kad ateinančią žiemą galėtų užsimokėti už šildymą.

Gyvename mūsų tėvynės nepaprastus istorijos akimirkas, kurie pareikalauja iš mūsų didelio budrumo, supratimo ir gilių įsitikinimų. BALFui teks bent dalinai persvarstyti savo veikimo metodus ir ieškoti naujų būdų, kaip efektingiau padėti lietuvių tautai, nors atgavusiai nepriklausomybę, tačiau šiuo laiku išgyvenančiai visapusiškai sunkų ir labai sudėtingą laikotarpį. Mums yra duota nepaprasta proga įrodyti savo prisirišimą prie tų idealų, kuriuos visada puoselėjo mūsų protėviai.

Labdarybė yra aukščiausia dorybė. Balfininkai yra laimingi, kad gali rūpintis kitais, teikti materialinę, o kartu ir dvasinę paramą. Visų vardu tauriu nuosirdų ačiū visiems, kurie aukojasi ir aukoja. Dirbkime, veikime šiandien. Vakar diena jau praėjo, o rytojais laukia mūsų su nežinomais uždaviniais.

Baigiu mintimi Tesungia mus viena mintis, viena veikla! Tauta tol gyvens, kol jos nariai, laimės ir nelaimės valandose išties vienas kitam draugišką ranką, ir visi kartu sieks gerovės tautai“.

(Pabaiga)

• Du, tarp savęs nuolat konkuruojantys Vengrijos miestai – Buda ir Pešt – 1873 m. lapkričio 20 d. susijungė ir nuo to laiko žinomi kaip Vengrijos sostinė Budapeštas.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPOTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVENKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir On. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3289 1/2 West 68th Street
Tel. (708) 434-8884
(312) 561-0884

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminis ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Janauskas, tel. 708-888-2888.

MOVING
Ilgametis profesionalus kraustymas priimanomais kainomis. Draudimas garantuotas.
GEDIMINAS
312-925-4331

NOTICE is hereby given, pursuant to "An Act in relation to the use of an Assumed Business Name in the conduct of or transaction of Business in the State," as amended, that a certification was filed by the undersigned with the County Clerk of Cook County, File No. D088842 on the 19th of August, 1988 under the Assumed Name of ARNOLD PAINTING with the business located at 3882 S. Archer Ave., Apt. 1 near Chicago, IL 60632. The true name and residence address of the owner is: Arnoldas Rikavaitis 3882 S. Archer Ave., Apt. 1 near Chicago, IL 60632

REAL ESTATE

GRETT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 588-6999
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įrašavimas vežimui
- Perkama ir parduodama namas
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuosėda

FOR RENT

Mūsų meilėjamas naujai atremontuotas 1 mieg. butas; šiluma, viryklė, šaldytuvas; 71 St. ir Francisco apyl.; \$495 + „deposit“. Kreiptis: tel. 312-436-0844.

HELP WANTED

Ieškoma subrendusi, dirbanti moteris, kalbanti lenkiškai, lietuviškai, šiek tiek angliškai, būti kompanijone vyr. amžiaus lietuvi vakarais ir gyvenanti kartu 33 St. ir S. Aberdeen. Dienos metu gali dirbti kur nors kitur. Kreiptis angliškai: Susan, tel. 312-643-3148.

Pranas Zundė
KAZYS BIZAUSKAS
1893-1941
Dviejų tomų monografija. I t. - 323 psl., II t. - 430 psl. Plačiai aprašoma K. Bizausko gyvenimas ir veikla diplomatinėje tarnyboje. Gaunama DRAUGE. Papigintai — 6 dol. už knygą. Su persiuntimu — 8 dol. Illinois valstijos gyv. prideda „State sales tax“ - 0.53 dol.

Vilius Pėteraitis
LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAS ŽODYNAS
Apie 30,000 žodžių. 579 psl. Gaunamas DRAUGE. Kaina-20 dol. Su persiuntimu 22.50. Illinois gyv. prideda State sale tax 1.75 dol.

V. Baravykas
ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS
Redagavo a. Laučka ir A. Dantaitė. Apie 30,000 žodžių ir posakių. 590 psl. Gaunamas DRAUGE. Kaina-20 dol. Su persiuntimu 22.50. Illinois gyv. prideda State sale tax 1.75 dol.

Dr. JUOZAS JAKŠTAS
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA 1918-1940

Vytauto Didžiojo universiteto profesorius paskutinis kūrinys, skirtas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui nušviesti. Skaitytas ras atsakymus į daugelį klausimų, kuriuos autorius pats išgyveno, patyrė. Knyga 272 puslapių su gausiomis ir retomis iliustracijomis. Priede: 1922, 1928 ir 1938 metų Lietuvos respublikos konstitucijos, ministrų kabineto sudėtis 1918-1940 metais. Knyga įrta, išleido VYDŪNO fondas Čikagoje, tinka dovanoti kiekvienam lietuviui ir Lietuvoje. Knygos kaina 18.00 dol. Užsakant paštu, dar pridėdama 2.00 dol., (Kanadą 3.00 dol., kitus kraštus 3.00 dol. Illinois valstijos gyventojai dar pridėdama 1.31 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4845 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639.

BALFo centro valdybos pirm. Marija Rudienė (kairėje) ir centro įstaigos vedėja Laima Aleksiene aptaria seimo rengimo reikalus.

Nuotr. Vytauto Kasniūno

LIETUVOS PARTIZANŲ TRAGEDIJA

IGNAS MEDZIUKAS

Gegužės 19 d. Vilniuje buvo iškilmingai švenčiama Partizanų diena. Jau nedaug likusių gyvųjų partizanų (jų amžius vidurkis yra apie 75 metai), kurie buvo įsijungę į Lietuvos laisvės kovų sąjūdį, prasidėjusį 1944 m. ir trukusį apie dešimt metų, apjungusį tame laikotarpyje apie 50,000 patriotinio jaunimo. Partizaniniam judėjimui didelės įtakos turėjo 1941 m. paskelbta Atlanto Charta, kuri užtikrino, kad „kiekviena šalis turi teisę pasirinkti tokia valdymo formą, kokią laiko tinkama. Suvereninės teisės ir laisvas valdymas tautų, kurios buvo jėga pajungtos, turi būti atstatytas“. Be kitų valstybių, prie šio pareiškimo prisijungė ir Sovietų Sąjunga.

Deja, Chartoje minimi principai ne visoms tautomis buvo taikomi. Lietuvių tauta patyrė didžiausią neteisę ir labai skaudžiai nukentėjo, kad ligi šiol, ir atgavusi nepriklausomybę, dar negali apnuodyta komunistinio tvaiko, atsigausti.

Jau pirmosios okupacijos metais patirtis parodė, kad sovietinis okupantas nepakencia jokių tautinės kultūros apraiškų ir nepripažįsta žmogaus asmeninių laisvių, nesiskaito su jokiomis tarptautinėmis teisės normomis. Vaidmainingas Lietuvos okupantas ir Sovietų Sąjunga, okupuoto krašto vyrų visuotinė mobilizacija ir siuntimas jų į pirmąsias fronto linijas prieš vokiečius. Sovietinio teroro siautėjimas, suėmimai, žudynės daugeliui rodė kelią į mišką ginkluotam pasipriešinimui.

Partizanų tikslas buvo paralyžuoti bolševikų aktyvų veiksmus ir jų planus. Jie užpildė NKVD pareigūnus bei jų įstaiigas net didesniuose miestuose. Kovai su partizanais ir apsaugoti vietinė sovietų pastatų administracija bolševikai suorganizavo „istributelių“ dalinius (žmones juos vadino stribais) prie kiekvieno valsčiaus; jiems vadovavo rusai. Stribai buvo savanoriai, atleidžiami nuo karinės prievolės, bet algų jiems nemokėjo, todėl jie turėjo teisę prisipiešti maisto ir kitokių gėrybių iš vietos gyventojų. Partizanai tokius stribų dalinius nesunkiai įveikdavo ir išblaškėdavo, nes buvo gerai apsiginklavę.

Dar vykstant Antrajam pasauliniam karui, 1944 m. gruodžio mėn. į Švenčionių apskr. miškus vokiečių karo lėktuvus numetė diversinės mokyklos FAK-20 parengtą 12 asmenų desanto grupę. Visi parašiotininkai buvo kilę iš Švenčionių ir aplinkinių apskr. gerai orientavosi vietoje, buvo aprūpinti ginklais, amunicija ir sovietine valiuta. Vokiečių karinė vadovybė planavo parašiotininkus panaudoti kaip diversinių grupių organizatorius, informacijos rinkėjus, kurie perduotų žinias Vehracho vadovybei. Į jų uždavinius įėjo agentūros verbavimas, tiltų ir geležinkelio sprogdinimas. Nu-

leisti parašiotininkai jau rado Lietuvos laisvės armijos (LLA) partizanų organizaciją. Susitikę su LLA štabo pareigūnais, jie sužinojo, kad LLA taktika paremta sukilimo Lietuvoje rengimu, o ne diversiniais aktais. Jie buvo pakviesti, kaip įsigiję specialų parengimą, į partizanų kovas.

Maždaug tuo pačiu laiku į Šimonių miškus buvo nuleistas desantas, turėjęs organizuoti diversinius veiksmus ir rinkti žvalgybinę medžiagą. Suradę Lietuvos partizanus, įsijungė į jų eiles.

Dar vis tikėtasi anglų – amerikiečių invazijos, todėl buvo rengiami ginkluotam sukilimui. Nuostabu, kad partizanai buvo gerai apsiginklavę.

L. Berija savo pranešime Stalinui, Molotovui ir Malenkoviui (1945.09.19) rašė: „Įvykdžius operaciją iš banditų atimta: 358 kulkosvaidžiai, 796 automatai, 4,046 šautuvai ir pistoletai, 27,483 granatos, 544,570 šovinių. Be to, likviduojant antisovietines organizacijas, paimita 81 radio siųstuvas, 123 radio priimtuvai, 75 rašomosios mašinėlės ir kitokie dauginimo aparatai, 2 nelegalios topografijos.“

Kokios ginkluotos jėgos buvo pasiūstos prieš partizanus, matyti iš kito L. Berijos pranešimo (1945.06.10) Stalinui, Molotovui ir Malenkoviui: „Valant banditus ir antisovietinius elementus iš Lietuvos teritorijos, sumta 27,119 žmonių, užmušti 7,174 žmonės. Lietuvoje dirba SSRS valstybės saugumo liaudies komissaro pavaduotojas Kobolov. NKVD pasiūsta daugiau 800 operatyvinių darbuotojų iš kitų strčių ir pristatyta 11 pasienio bei vidaus NKVD kariuomenės pulkų.“

Dėl partizanų veiksmų Lietuvoje buvo uždelsta žemės kolektyvizacija ir atgabentų iš Rusijos kolchozininkų įsikūrimas.

Partizanai, nesulaukę vykdančio Atlanto Chartos pažadų, suprato, kad reikia rengtis ilgesniam pasipriešinimui. Imtasi centralizacijos. Jie dėvėjo Lietuvos kariuomenės uniformas, vartojo karinius laipsnius ir kėlimą į juos. Būdami gerai ginkluoti ir kovingos dvasios, prieš akis jie turėjo nepriklausomos Lietuvos viziją, padarydami priešui didelių nuostolių.

Kad palaužtų partizanų pasipriešinimą, buvo pasistengta infiltruoti į jų eiles provokatoriai, iš kurių bene žymiausias buvo Erelis – J. Markulis. Jis, kaip koks klastingas kirminas, per Bendrą demokratinio pasipriešinimo sąjūdį padarė nemažą žalą. Laimė, kad J. Lukša – Skirmantas dar 1946 m. gruodžio mėn. išsitraukė Erelį iš daviškių miškų. 1947 m. rugpjūčio mėn. partizanas Kaulius su Algimanto apygardos vadu Slučka-Šarūnu išvyko į Vilnių, į MGB agento Markulio šaukiamą rezistencijos vadų pasitarimą. Abu partizanų vadai tik atsitiktinumo dėka išsigelbėjo nuo

Švenčiant Partizanų dieną 1996 m. gegužės 19 d. Vilniuje.

suėmimo. Išdaviškiša J. Markulio – Erelio veikla buvo pasmerkta 1948.05.01 įvykusiame Šiaurės-rytų Lietuvos srities partizanų vadovybės sąskridyje, nutraukiant su juo ryšius.

1948 m. pavasarį ar vasarą į Vytauto partizanų apygardos štabo apsaugą prasiskverbė MGB agentas, kuriam tarpininkaujant buvo suimtas vakaronėje žvalgybos ir ryšių skyriaus viršininkas Jonas Butleriauskas-Tarzanas. Panaudojus fizines priemones, Tarzanas išdavė ryšių punktus ir daugiau kaip dešimtį bunkerių.

Vakaru intervencijos viltys nepasiteisino. Į partizanų gretas skverbėsi nusivylimas. Užsėmusi kova daugelį abejančių tautiečių palenkė prieš pusę. Šnipai įsidrąšinę ėmė vykdyti savo pragaištingą darbą. Negudrus šnipeliai jau seniai buvo likviduoti; dabar partizanams teko turėti reikalą su šnipais, kurie atrodė visai neįtariamai. Partizanai tapo irgi mažiau karingi, labai nedaug likviduojama komunistinio elemento. Penktieji okupacijos metai skaudžiai palietė visus gyventojus. Daugelis ėmė abejoti greit kilsiančio karo galimybe, todėl nustojo remti partizanus.

Visu tampa vykdoma kolektyvizacija, todėl gyventojai buvo nepajėgūs remti partizanų. Okupantai visokiomis priemonėmis stengėsi palaužti partizanų pasipriešinimą. Mėgino įtraukti į atviras kautynes, turėdami keleriopai didesnę persvarą, nes prieš partizanus buvo vartojamos įvairios ginklų rūšys, net lėktuvai ir patrankos. Įsakyta deginti kaimus, kur buvo pastebėti partizanai, o jų gyventojus ištremti į Sibiro saukinimui. KGB prieš partizanus ėmėsi šlykščiausių kovos priemonių, kaitindami įkaitintą geležimi gyvus paimtus partizanus, stengėsi išgauti prisipažinimą ir juos užverbuoti.

Partizanai, patekę į budelių rankas, dar tikėjosi išlikti gyvi ir sutikdavo bendradarbiauti. Agentai, nuduodami partizanus, provokuodavo gyventojus ir

nustatę, kad jie palankūs partizanams, juos represuodavo. Dar kitur suvaidindavo esą nuleisti svetimos valstybės desantininkai, iešką kontakto su partizanais.

Okupantai stengėsi pagrindinio partizanų vadovybės sunaikinti pačių partizanų rankomis. Agentai išplatindavo žinias, kad koks žymus partizanas yra MGB agentas ir kad dėl jo žuvo visai nekaltas asmenį. Kitur stengdavosi partizanus pavaišinti specialiu preparatu, įmaišytu į degtinę, ir gyvus paimdavo. Kankinimais priversdavo juos talkininkauti, žudant „miško brolius“.

1952 m. buvo baigta Lietuvos kolektyvizacija. Sustojo ir partizanų veikla. Bet buvo likusių pavienių partizanų. Dar 1957 m. buvo suimti kai kurie asmenys, kaltinanti partizanavimu.

Romoje buvo populiarius šūkius: „Dulce et decorum est pro patria mori“ (Malonu ir garbinga mirti už tėvynę) – Horacijus. Panašiu šūkiu vadovavosi ir partizanai, ką matome iš leistos pogrindžio spaudos. Jie aplaistė Lietuvos žemę savo krauju ir paliko testamentą ateinančioms kartoms. Lietuvai atgavus laisvę, jų kaulai surinkti, su iškilėmis palaidoti ir pastatyti paminklai.

Kaip rašo „Laisvės kovų archyvas“, 1986 m. mirė dėl plaučių uždegimo paskutinis nepasidavęs partizanas Stasys Neiga, g. 1920 m. Slapta palaidotas miške, o, atgavus laisvę, perlaidotas Švenčionių kapinėse. Ant jo kapo „Valstiečių laikraščio“ lėšomis pastatytas paminklas, originalaus Lietuvos granito skulptūra. Šis partizanas, ilgai tikėjęs Lietuvos laisvę, jos laukęs, deja trūko tik keletas metų iki ilgetosios laisvės atgavimo.

Dar daugelio partizanų kaulai nesurasti. Laikas jau būtų įrengti Nežinomo partizano kapą, kuris būtų kaip tautos šventovė, primenantį didelę auką, atiduotą tėvynei.

POPIEŽIUS SUSIRŪPINĖS NARKOMANIJOS PLITIMU

Popiežius Jonas Paulius II išpėjo, kad narkomanija ir toliau plis, jeigu visuomenė neims šalinti giluminių jos priežasčių, prie kurių, be kita ko, priskirtinas šeimos institucijos irimas bei nedarbas.

Šventajam Sostui kelia susirūpinimą nesiliaujantis narkomanijos plitimas ir nelegali narkotikų bei psichotropinių medžiagų prekyba, į kurią viešojo nuomonė, kaip atrodo, kartais reaguoja gana abejingai“, rašoma popiežiaus laiške JT Tarptautinės dienos prieš narkomaniją ir nelegalią prekybą proga.

Popiežiaus laiškas buvo perduotas JT Tarptautinės narkotikų kontrolės programos atstovui birželio 15 d. Tarptautinė diena prieš narkomaniją ir nelegalią prekybą minima birželio 26 dieną.

Pasak popiežiaus, visuomenė dažnai tikisi išspręsti narkomanijos problemą, „išstumdamą ir palikdamą likimo valiai jos aukas“, bet nesimama šalinti giluminių šio reiškinio priežasčių. Jonas Paulius II mano, jog būtina pripažinti ryšį tarp mirtinos narkotikų sukelto patologijos ir „dvasinės patologijos“, verčiančios žmones bėgti nuo savęs ir tikrovės.

Tokį susvetimėjimą sukelia įvairūs veiksniai, pavyzdžiui, šeimos suirimas, tarpasmeninė įtampa, didėjantis nedarbas, nežmoniškos gyvenimo sąlygos. Visi šie veiksniai kaip tokie drauge laikytini etinių bei dvasinių vertybių praradimo simptomais.

Popiežius tvirtina, kad Vatikanas tvirtai remia JT Tarptautinės narkotikų kontrolės programą ir skatina glaudžiau bendradarbiauti kovojant su „nepakankama“ prekyba ir narkotikais.

Šventasis Sostas, anot jo, daug reikšmės teikia prevenciniam bei terapiniam gydymui, kuriuo norima padėti individams vėl atrasti savo žmogiškąjį orumą ir suaktyvinti savo asmenines gyvybines galias.

DRAUGAS, trečiadienis, 1996 m. rugpjūčio mėn. 11 d.

5

A.†A. ANTOINETTE VALINTIS-KALYS

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Mirė 1996 m. rugpjūčio 10 d., sulaukusi 85 metų. Nuliūdime liko sūnūs: Edward Valintis, John Valintis ir Joseph Valintis; anūakai Steven ir Sheri; dukterėčia Marie Malin Pruett ir jos šeima; brolienė Catherine Malin; pusseserės: Patricia Lubin su šeima, Patricia Fabiani, Genevieve Petkus ir pusbrolis Tony Malin bei kiti giminės ir draugai.

Priklausė Brighton Parko Lietuvių Moterų klubui, Uptės, Suvalkiečių ir Našių-Našiū klubams.

Velionė pašarvota trečiadienį, rugpjūčio 11 d. nuo 4 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugpjūčio 12 d. iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnūs, anūakai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gerald F. Daimid. Tel. 312-523-0440

RELIGIJA ATVERIA GILJĄ PRASMĘ

Pasak Tuebingeno religijos pedagogo prof. Alberto Biesingerio, tikybės mokymą mokyklose pakeitus etikos disciplina iš mokinių būtų atimtos „svarbios galimybės“. „Religija atveria prasmę, pranokstančią etikos ribas“, – tvirtino jis interviu Vokietijos katalikų žinių agentūrai KNA. Priešingai Bažnyčiai valiai Brandenburgo žemės vyriausybė nuo naujųjų mokslo metų nori įvesti privalomą discipliną „Gyvenimo formavimas – etika – religijotyra“. Tikybės pamokos tada teltų neprivaloma disciplina.

Tokia dabartinė tendencija, kaip kultų bei ezoterikos są-

jūdžiai, reikalauja viešo, atsaikingo ir vadovėliuose įtvirtinto tikybės dėstymo, akcentavo religijos pedagogikos profesorius. „Teologiškai apmąstytas krikščioniškasis santykis su Dievu yra psichologinis ir teorinis lavinimo požiūriu itin būtinas“, – sakė jis. Išstūmus religiją į tabu sritį, ji gali tapti „pavojinga“, ką liudija fundamentalistai kitose pasaulio dalyse. Kita vertus, nė vienas žmogus, pažangus ar konservatyvus, negali išvengti svarbiausio apsisprendimo „su Dievu arba be Dievo“. Jeigu žmogaus ryšys su transcendentiniu šaltiniu mokytoja. Tikybės pamokos kalba, iš augančiųjų atimamas „esmės dalykas“.

..B.ž., 07.30

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. TOMAS BENDINSKAS

Minint mūsų mylimo Vyro, Tėvo ir Senelio, kurio netekome 1996 m. rugpjūčio mėn. 26 d., mirties sukaktį, šv. Mišios už velionį bus aukojamos š.m. rugpjūčio 15 d. 10 val. ryto Jėzuitų koplyčioje.

Prasime giminės, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti velionį Tomą savo maldoje.

Nuliūdę: žmona Marija, sūnus Gediminas Bendinskas, dukterė Danguolė Michelevičienė su šeima Lietuvoje, dukterė Milda Šatienė su šeima Čikagoje ir kiti giminės bei draugai.

PADĖKA

A.†A. Diplomuotas ekonomistas EDVARDAS STEPAS STEPONAVIČIUS

Mano mylimas Vyras, Tėvas, Senelis ir Prosenelis, sunkios ligos iškankintas, mirė š.m. liepos 3 d. savo namuose. Palaidotas liepos mėn. 6 d. Visų Sielų kapinėse, Cleveland'o priemiestyje.

Liūdesyje pasilike, nuoširdžiai dėkojame visiems: mūsų mielam klebonui kun. Gediminui Kijauskui tuo metu atostogaujant, jį pavadavusiam svečią mielam kun. Leonui Zarembei ir mūsų mielam prelatui Aleksandrui Goldikovskui už maldas koplyčioje, atnešutas šv. Mišias Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijos bažnyčioje ir maldas kapuose.

Dėkojame Donatui Nasvyčiui už vargonavimą ir p. Norai Četienei už giedojimą bažnyčioje, Vladimirui Plekaičiui už pravedimą giesmių Mišiose ir kapuose.

Dėkojame visiems už dalyvavimą laidotuvėse, už aukas Mišioms ir labdarbei, už Mišias kituose miestuose ir gražias gėles, už pareiktas užuojautos spaudoje ir laiškuose.

Dėkojame karšto nešėjams, kurie nešė velionį į Amžino Poilsio vietą.

Ypatingą padėką mūsų prieteliams p.p. Algimantui ir Teresei Getiams, atvykusiems iš tolimos Filadelfijos ir nešusiems karštą ir gėles, taip pat giminėms iš Kanados.

Nuoširdi padėka Jakubauskų koplyčios direktoriams už malonų patarnavimą.

Liūdesyje liekame: žmona Joanna, sūnus Kęstutis, marta Gidonė, anūakai Darius su šeima ir Saulius, taip pat velionio seserys, broliai ir kiti giminės.

Liko tik gražūs gyvenimo praeities prisiminimai...

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.

Partizanų vadai (iš kairės) Vacys Ivanauskas ir Antanas Bakšys 1947 metais.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

JAV LB Vidurio vakarų apygardos apylinkės rengia linksmą gegužinę Pasaulio lietuvių centro sodelyje, 14911 127 Str., Lemont, rugsėjo 15 d., sekmadienį, tuojau po pamaldų Pal. Jurgio Matulio misijos bažnyčioje (apie 12 val.). Svečių laukia puikus lietuviškas maistas, atgaivos baras, pyragaičiai su kava, Arūno Augustaičio muzika, sporto rungtynės, dainos ir šokiai. Nepraaleiskite progos prisijungti su vasara artimųjų draugijoje. Visus maloniai kviečia LB Vidurio vakarų apygardos valdyba, kuriai vadovauja energingoji Birutė Vindašienė. Šiam renginiui jai talkininkauja net septynios apylinkės.

Neverkšlenkime, jeigu prarandame. Stenkimės neprarasti! Tai gali būti Šv. M. Marijos Gimimo parapijos lietuviškumo motto. Parapija yra besikeičiančioje apylinkėje, klebonas taip pat netrukus turės išeiti į pensiją, tad, galime būti tikri, kad arkidiecezija svarstys tolimesnį parapijos likimą ir skirs jai naują kleboną. Jeigu lietuviai neparodys didesnio dėmesio šiai savo parapijai, nelankys lietuviškų pamaldų bei apeigų, kaip galime tikėtis naujo lietuviško klebono? Šiuo metu parapijoje vyksta Šiluvos atšilimai, kuriems vadovauja kun. A. Liepa, MIC. Klebonas J. Kuzinskas tikrai pasistengs surasti jauną, gabų pamoklininką, kad tikintieji galėtų pasisemti dvasinės stiprybės ir sustiprinti meilę Dievui, jo Motinai Marijai. Atšilimų pamaldos vyksta kasdien – ar pasistengiamie jose dalyvauti? Šį sekmadienį, rugsėjo 15 d., bus iškilminga atšilimų baigimo procesija Dievo Motinos garbei. Kvietiamos organizacijos su vėliavomis, kvietiami visi tikintieji. Dalyvaukime!

Lietuvių Romos Katalikų federacija nuo pat savo įsikūrimo pradžios rūpinosi išlaikyti gyvą lietuvių ir tikėjamą Amerikos lietuvių tarpe. Čikagos apskritis minės federacijos 90 metų jubiliejų rugsėjo 21 d., seštadienį, 2:30 val. p.p. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Po akademijos, 5 val. vak., vysk. Paulius Baltakis, OFM, aukos jubiliejaus Mišias parapijos bažnyčioje. Visi lietuviški parapijų, vienuolių ir katalikiškų organizacijų nariai kvietiami gausiai dalyvauti jubiliejaus šventėje.

x A.a. p. Sulskio atminimui ponai R. & A. Petersen ir Ringier America paaugojo \$75 Lithuanian Mercy Lift. Nuosirdžiai dėkojame už auką ir reikiame gilią užuojautą šeimai. (sk.)

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
(1/2 bl. į šiaurę nuo Balzako muziejaus)
Tel. 312-582-4500
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 708-301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Seštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS Vytėnas Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 312-284-0100
Kasdien 9 v.r. – 5 v.v.
Seštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

Dėmesio visiems „Margarito II“ laidų klausytojams! Nuo pirmadienio, rugsėjo 16 d., laidas girdėsime ne 9 val. vakare, kaip buvo iki šiol, bet 8 val. Tuomet net žmonės, kuriems 9 val. vakaro – jau kone vidurnaktis – galės lengvai išklausyti lietuviškų bei pasaulinių naujienų ir dar prieš užmiegant jas pergaltuoti, savo artimųjų tarpe padiskutuoti.

Dr. Leonas Seibutis sugrįžo iš Vilniaus, kur jis kurį laiką praleido dirbdamas Vilniaus klinikinėje ligoninėje, ir vėl pradėjo priiminėti pacientus Čikagoje. Liepos 6 d., istorinėje Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dienoje, dabartinėje Valstybės dienos šventėje, dr. Leonas Seibutis už 20 metų darbą, operuojant ir gydant Lietuvos žmones, buvo apdovanotas Gedimino ordinu.

Sofija Dziugienė jau išplatinė viso stalo bilietus į „Draugo“ pokylį. Kaip daug kartų skelbta, metinis dienraščio pokylis rengiamas rugsėjo 22 d., sekmadienį, 4 val. p.p., Martinique salėje. Bilietai gaunami ir stalai užsakomi „Draugo“ administracijoje darbo valandomis. Jeigu negalite sudaryti visą stalą, tai galima užsisakyti ir pavienes vietas.

„Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė supažindins su rašytoja, poete, aktore Birute Pūkelevičiute Pasaulio lietuvių centro rengiamose vakarėliuose su šia, labai laukiamą, viešnia iš Floridos. Vakaras vyks rugsėjo 21 d. PLC didžiojoje salėje. Visuomenė maloniai kviečiama gausiai susirinkti ir tikrai atsigaivinti gražiu lietuvišku žodžiu.

Freida Altar (kairėje) ir Kerri Balkus, siemet gavusi Augie J. Altar stipendiją.

x Travel Center, Ltd. siūlo skrydžius į Lietuvą ir visus pasaulio kraštus pigiausiomis kainomis. Kreiptis į Teresę Lesniauskiene, tel. 847-526-0773. (sk.)

x A.a. Onos Šimkuvienės atminimą pagerbdami, Julius ir Frances Pakalkai paaugojo \$20 Lietuvos našlaičiams. Dėkojame „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetui, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

x Galiu padėti legaliai gauti „SOC. SECURITY“ kortelę, vėjavimo leidimą (driver's license) ir vizų pratesimą. Ed Šumanas, tel. 1-708-246-8241. (sk.)

x LAS VEGAS NAKTIS Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL, įvyks penktadienį, rugsėjo 27 d. nuo 7:00 v.v. – 12:00 v.v. ir seštadienį, rugsėjo 28 d. nuo 6:00 v.v. – 12:00 v.v. Įėjimas \$3.00; įleidžiami tik virš 21 m. amžiaus. Smagūs žaidimai, lietuviškas maistas, pajamos skiriamos PLC remontui. Informacijai skambinti: (708) 257-8787. (sk.)

Ignas Budrys, neseniai pradėjęs eiti atsakingas – ir dažnai nedėkingas – „Draugo“ administratoriaus pareigas, gražindamas laimėjimo bilietų šaknelę, pridėjo 90 dol. auką. Ačiū!

Primername skaitytojams, kurie dar negrąžino bilietų šaknelių: jos turi „Draugo“ administracijai pasiekti iki rugsėjo 21 d., penktadienio, nes seštadienį, rugs. 22 d., 4 val. p.p. Martinique salėje vyksiančio metinio pokylio metu bus traukiami laimingieji bilietai. Administracijos darbuotojos taip pat prašo, kad ant kiekvieno bilietėlio šaknelės būtų užrašytas vardas, pavardė ir adresas – nepakanka užrašyti tik ant pirmojo... (sk.)

Meno parodos „Tobulybė egzilyje: Čikagos imigrantų daile“ atidarymas bus šį penktadienį, rugsėjo 13 d., 7 val. vak., Balzako Lietuvių kultūros muziejuje. Į parodą buvo atrinkti 8 dailininkai, atvykę iš Lietuvos, Brazilijos, Kubos, Peru, Lenkijos ir Kanados. Parodos motyvas: savo vietos ieškojimas naujoje aplinkoje, vertybių atranka, atitrūkus nuo nusistovėjusių jų hierarchijos tėvynėje. Parodoje dalyvauja: Rimas Čiurlionis, Audrius Plioplys, Adriana Carvalho, Maria Teresa Flores, Tadeusz Hipner, Gosi Kosciak, Krzysztof Magdziński ir Eduardo De Siogne. Parodos kuratorius yra Danas Lapkus.

Augie J. Altar stipendija, kasmet nuo 1990 m. skiriama moksle bei visuomeninėje veikloje (nebūtinai lietuviškoje) pasisėmėjusiam lietuvių kilmės jaunui, siemet atiteko Kerri Balkus, ketvirtį metų studijuojančiai medicinos seserį mokyklą Northwestern Illinois universitete. Čeki (500 dol.) ir specialų pažymėjimą jai įteikė Augie J. Altar našlė Frieda Altar ir dukterė Cathy Siciliano.

x TRANSPAK istaiga LE-MONTE veikia savaitgaliais: penkt. 3 v.p. – 7 v.v.; sekmd. 8:30 v.r. – 1 v.p. p.p. TRANSPAK tel. Lemonte: 708-257-0497. (sk.)

x TRANSPAK praneša: „Per 4 šių metų mėnesius Lietuvoje įregistruota 3,399 gaisrai, padarę nuostolių už daugiau kaip 7 mln. litų. Gaisrų metu žuvo 145 žmonės, iš jų 8 vaikai“. Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772. (sk.)

x A.a. Juozą Tijūnėlį, Farminton, CT pagerbdami, draugai aukojo Lietuvos našlaičiams: Danutė Draugienė su dukra Verute Paradišis \$30; Konstancija ir Vaclovas Nenortai, Albina Mockienė su sūnumi, Antanas ir Antanina Adomaičiai po \$20; Salomėja Špakauskienė, Aušra Šarpalienė, Zita Dresliūtė, Augustinas ir Danutė Virkūčiai po \$10. Iš viso \$130. Reikiame užuojautą vėlionio našlės Emmal Tijūnėlienės ir dėkojame aukotojams! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas. (sk.)

Redaguoją J. Platas. Modifikuoją: 3306 W. 69th Place, Chicago, IL 60629

ŠILINĖ

Rugsėjo aštuntoji yra skirta Dievo Motinos Marijos gimtadienio prisiminimui. Lietuvoje ši šventė vadinama Šiluvos atšilimai. Į Šiluvą tikintieji iš visos Lietuvos privažiuoja šimtai tūkstančių. Ten be šios šventės prisimenamas ir Marijos apsiėmimas prieš daug metų. Čikagoje Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje ši šventė švenčiama kaip ir Lietuvoje, 8 dienas. Baigiama iškilminga procesija.

Ši diena yra ir Lietuvos tautinė šventė, nes Vytautas Didysis buvo pasirinkęs šią dieną savo vainikavimosi karaliaus vainiku. Lenkai yra labai daug pakenkę Lietuvai ir šį kartą pavogę Vytautui skirtą karaliaus vainiką. Nors buvo paskirtas antras vainikas, tačiau Vytautas jau jo nebesulaukė. Nepaisant, kad Vytautui nepasisekė vainikavimosi iškilmes, jis yra Lietuvos karalius, nes tokiu yra Europos valdovų pripažintas. Visi Lietuvos valdovai nuo karaliaus Mindaugo, turi vadintis karaliais, o ne kunigaikščiais. Mes negalime su tikti su lenkų pažeminimu.

Redaktorius

STEBUKLINGAS ŽODIS

Kai man pasako ačiū už mano gerus darbus, aš jaučiuosi labai laiminga ir linksmu. Atrodo, kad vienas mažas žodelis nieko daug negali padaryti, bet tai netiesa. Jeigu man kažkas pasako ačiū net už labai mažą darbą, man parodo, kad tas darbas buvo geras. Kai esu blogai nusiteikusi aš pasidarau linksmu, kai man pasako ačiū. Galima sakyti, kad ačiū yra stebuklingas žodis.

Živilė Bielskutė

GERAS ŽODIS

Ačiū yra geras žodis, nes galima jį visur naudoti: namuose, mokykloje ir restorane. Naudodamas šį žodį, gali surasti sau naujų draugų. Visiems patinka žmonės, kurie sako ačiū, nes žino, kad tas žmogus yra labai geras. Visuomet reikia atsiminti žodį ačiū!

Tomas Mikuzis
Abu Čikagos lit.
m-los mokiniai.

NEMUNAS

(Padavimas)

Tai buvo labai seniai. Taip seniai, kad nebeatmena net mūsų seneliai, nei proseneliai. Lietuva buvo didžiųjų girių kraštas. Didelės tai buvo girios, labai didelės. Galingi medžiai vienas šalia kito augo, o viršūnės dangų rėmė. Jų šakos buvo taip tankiai susipynusios, kad neleido saulei į girių gilumą pažvelgti. Tose giriose gyveno laimingi įvairiausi žvėrys ir žvėreliai: briedžiai, vilkai, lokiai, stumbrai, lapės, bebrai, kiškiai, laukinės katės ir kitokie žvėrys. Medžių šakose čiuždėjo, ulebėjo galybės mažų ir didelių paukščių. Krūmuose grybai karaliau; žolėse brūkšė ir mėlynės sirp (noko). Tų girių valdovas Girinis buvo karalius – tikras galiūnas ir milžinas. Jis saugojo ir globojo medžius, žvėris ir paukščius. Jį labai mylėjo girių gyventojai: paukšteliai jį sutikdavo linksmu giesmele, voverytės jį riešutais

Ferynės ZVAIGŽDUTĖ

Istoigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Vytautas, Lietuvos Karalius

Piešė Birutė Zokaitytė

vaišindavo, lapės rodydavo jam savo mažus vaikelius, briedžiai jį visu keliu lydėdavo, o kiškiai meiliai kopūstėlių siūlydavo (prašydavo priimti). Karalius Girinis linksmas keliaudavo per girias, visus gyventojus globojdamas ir mylėdamas.

Turėjo girių valdovas sūnų, kuri labai mylėjo. Jo vardas buvo Nemunas. Kol mažas buvo, sūnelis augo laimingas girių prieglobatyje, laisvas, kaip paukštėlis. Jo patalėlis buvo minkštas: žalių samanėlių duknelės (plunksninis apvalkalas) ir pagalvėlė; jo draugai – voverytės, kiškiai ir kiti žvėreliai. Turėjo jis ir žirgelių – briedį tvirtaragį, o ant jo peties nutūpdavo šnekučiai paukšteliai ir čiulbėdavo, ulebėdavo linksmi, jam gražių gražiausių pasakas sekėdavo. Nemunas jautėsi labai laimingas.

Užaugo Nemunas gražus ir tvirtas. Jo mėlynos akys taip gerumu spindėjo kad, kur jis pasirodydavo, visus į save patraukdavo. Nors ir labai mylėjo Nemunas žaliasias girias, bet pajuto ilgęsi širdyje ir panorą pažinti platųjį pasaulį. Vieną dieną išėjo jis iš girių karalystės. Išėjęs pasveikino saulę, pabučiavo žemę ir, iškėlęs rankas į dangų, tarė:

– Nežinau dėl ko, bet labai myliu šį kraštą ir noriu būti jo valdovu.
Ir išgirdo jis galingą balsą iš dangaus aukštybių:
– Tai tavo tėvynė – Gintaro šalis. Valdyk ją ir mylėk!
V. Frankienė-Vaitkevičienė

(Bus daugiau)

KITI APIE MUS

Susipažinsime su labai žymiu vokiečių mokslininku Adalbert Bezenberger (1851-1922). Ne kalbėsiu apie jo gyvenimą ir mokslus, užimtų daug vietos. Užtenka pasakyti, kad jis žymus mokslininkas. Nuo 1880 m. Bezenbergeris užima Karaliaučiaus universiteto sanskrito profesoriaus vietą, vėliau tu universiteto rektorius. Tyrinėjo įvairias indoeuropietiškas kalbas, kurių tarpe lietuvių, senųjų prūsų ir latvių. Iki savo mirties jis redagavo mokslinį žurnalą „Indoeuropietiško kalbų lyginamosios kalbotyros žurnalas“. Tas žurnalas suvydino labai svarbų vaidmenį ir li-

PAGALVOKITE ATSAKYMAI

1. Istorinį Vasario 16 Akto tekstą suredagavo ir parašė biržietis nuo Pasvalio Jonas Vileišis (1872-1942), tardamas su S. Narutavičiumi, S. Kairiu ir M. Biržiška. (L.E. 34-81 ir 82, Boston, 1966; E. Gerulis „Mūsų sparnai“ Nr. 65, 48 psl., Chicago, 1990 E.L. 6-124, Boston, 1978). 2. Vasario 16 Akto parašyti rašalai ir plunksnakotų parūpino raseinietis kun. Povilas Dogelis (1877-1951). (L.E. 5-96, Boston, 1955; E. Gerulis „Mūsų sparnai“ Nr. 65, 45 psl., Chicago, 1990). 3. Iš Anglijos monarchų pirmoji traukiniu važiuojo karalienė Viktorija (1819-1901) (The Amer. Peop. Enc. 16-470 Chicago, 1953). 4. Kai apsiėmė Dievo Angelas, Marija galėjo būti 12 ar 14 metų amžiaus, o Juozapas 18 ar 24 metų. (Giuseppe Ricciotti, Kristaus gyvenimas, 325 psl., London, 1962). 5. Nuo senų laikų Vilniaus Aušros Vartų Vyčio herbas sėkmingai saugo du heraldišką Gripai. Panašiai Lietuvos prezidento vėliavos Vyty saugo grifas ir unikornas (vienaragis). (Vl. Vijeikis „Lietuva – Mano tėvų žemė“, 17 psl., Chicago, 1961; Paminklų Savadas, 1-42, Vilnius, 1988; E.L. 1-221, Boston, 1970; L.E. 7 – 488 + 34 – 236, Boston, 1966; E. Brit. 10-924, Chicago, 1968).

PAGALVOKITE

1. Kokio aukščio yra aukščiausias statinys Lietuvoje? 2. Kas auklėsnis: Paryžiaus Eifelio bokštas? 3. Nuo kada Europoje bažnyčių varpas emė kviešti žmones į pamaldas? 4. Kas Lietuvoje turėjo garbę pirmas paskambinti Laisvės varpui, kurio buvo gautas iš JAV? 5. Yra dviejų rūšių varpų: Carillon ir Chiming. Kuo jie yra skirtingi?

Atsiuntę

Kun. dr. E. Gerulis

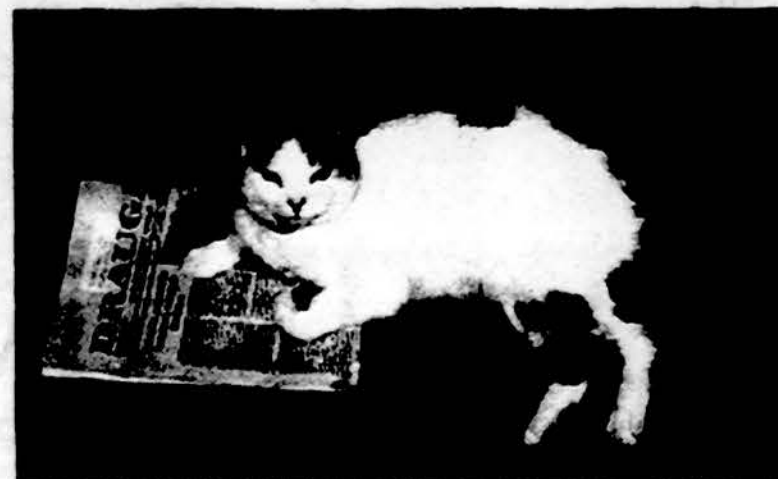
VILKAS IR ĖRIUKAS

Ėriukui su vilku malsinti (sumažinti) troškulių upelyje teko: vilkas – priekyje, o pasroviui toliau – avelė. Kraugerui ir to užteko nesuipratimui rasti priežastį. „Kodėl, – jis klausia, – vandenį man sudrumstė? Matai, kad geriau“. O avelė bailiai jam: „Kaip, vilke, sudrumstė tau vandenį, jei mano pusėn nuo tavęs atbėga jis?“ Teisingam žodžiui nesuraudęs sakymo, plėšikas sako: „Tu įžeidei prieš pusmetį mane!“ – „Ką tu, manęs nebuvo gimusio!“ – „Vadinasi, tavo tėvas vilką apšmeižė (apkaltino)!“ Ir nubaudė mirtimi neprasikal tusi.

Ši pasakėlė parašyta tiems žmonėms, kurie, išradę priežastį, prazudo nekaltus.

Fedra

Vytėnas Šilgailis
Lemonto Maironai lit.
m-los mokiny.
(95 mes dar gyvi)

Ir katytė skaito „Draugą“. Ar tu skaitai?